

Isonkyrön Joulu
2007

5 €

Hyvää vanhan ajan Joulua ja menestystä vuodelle 2008

Näissä Kivikirkon kansan maisemissa on hiljennetty Joulun viettoon jo satoja vuosia ennen meitä. Lujassa ollut leipä ja ankarammat elinolosuhteet tekivät ehkä vanhan ajan Joulusta nykyistä aidomman juhlan. Voimme kuvitella kuinka yritteliään kansan kiitokseen riitti jo välttämättömimpien elämän edellytysten saavuttaminen.

Meillä isonkyröläisillä on etuoikeus viettää Jouluaamme historiallisella paikalla. Täällä jos missä on mahdollista saavuttaa oikea vanhan ajan joulumieli.

Isonkyrön kunta

Isonkyrön Joulu 2007 Sisällysluettelo

Myönteisesti kohti muutosta	Anne Katajamäki	4
Onko nyt joulu ainainen	Mika Erkkilä	5
Itsenäinen Suomi 90 vuotta		6
Jouluruno		7
Matti Häkäriä muistellen	Väinö Pollari	8-9
Näin syntyi korsuvalssi	Katri Kempainen	10-11
Naiset-uskossa vahvat, myös perinteiden vaalimisessa	Risto Knaapi	12-14
Paikan nimistöä	Väinö Pollari	15
Isonkyrön vuoden 2007 yritys	Pirkko Viljanmaa	16-17
Kyrönpellon kauppa		
- kaupantekoa jo vuodesta 1912	Pirkko Viljanmaa	18-19
Yhyres-kehittämissyhdistys ry	Arja Suominen	20
Arpeetin projektit	Marjo Mäkelä	21
Terveisiä Lehmäjoen Citystä	Raija Hautamäki	22-23
Isonkyrön vanhat puumerkit	Risto Knaapi	24-25
Muistoja 60-luvun		
kunnalliskodista	Raili Luoma	26
Tervajoen viihdekuoro	Erkki Ruohonen	27
Tapahtui Iossakyrössä	kuvia	28-33

*On harras juhlan tuntu,
maan yllä lumihuntu,
pois kiire, arkisuus,
läsnä rauha, juhlavuus*

Vapaaehtoinen lehtimaksu Isonkyrön Yrittäjät ry:n stipendirahaston hyväksi

Saajan	Sp	492820-213113
tilinumeroPOP		472710-226359
	Nordea	119530-21946

Isonkyrön Yrittäjät Ry

Maksaja

Allekirjoitus

Joululehti 2007

5,-

Myönteisesti kohti muutosta

Elinkeinoelämän kasvuvauhti on ollut ennustettua vahvempaa jo pitkän aikaa. Odotukset vuoden 2008 osalta ovat edelleen myönteiset. Talouskasvu hidastunee kuitenkin nykyiseen voimakkaaseen nousuun verrattuna. Nyt ei ole kenelläkään varaa jäädä laakereilleen lepäämään. Kuluneen vuoden palkkatkaisut aiheuttavat elinkeinoelämän ja koko yhteiskunnan piirissä huolta inflaation kiihtymisestä. Selvää on myös, että eri tahoilla yhteiskunnassamme on yhä polttavampi tarve rakenteellisille uudistuksille ja totuttujen toimintamallien muuttamiselle. Kyetäänpö muutoksia tekemään riittävän ripeästi ja riittävän syvällisesti, on kysymys, joka tällä hetkellä hieman epäilyttää. Yrittäjämäinen nopealiikkeisyys ei julkishallinnossakaan ehkä olisi pahasta.

Muutoksia edellyttävä tilanne on aina mahdollisuus! Mahdollisuus se on erityisesti myös yritystoiminnan näkökulmasta. Tarvitaan uuden ideointia, uusia yksityisiä palveluita ja palveluntarjoajia. Uskon, että kuluttajien lisäksi myös julkiset toimijat heräävät pian rohkeasti käyttämään yksityisen sektorin tarjoamaa mahdollisuutta. Elinvoimainen yksityinen palvelusektori ei suinkaan ole valtiolta eikä kunnilta pois, vaan kiertyy takaisin uusina työpaikkoina, verotuloina ja palveluissaan tehokkaan alueen houkuttelevuutena ja kasvuna.

Yrittäjyyden ja yrittäjämäisen toiminnan arvostus on yhteiskunnassamme kasvussa. Vielä kaksikymmentä vuotta sitten tilanne oli toinen. Nyt yrittäjyyden hyvinvointia luovaa arvoa pidetään kiistattomana. Negatiivinen kateellisuus on muuttunut yhä laajemmin myönteiseksi kateudeksi. Positiivinen kateushan on yksi merkittävä tekijä, joka löytyy pohjalaisen yrittäjyyden nousun ja jatkuvuuden takaa: "Kun kerran naapuri kykenee laittamaan firman pystyyn, niin kyllä minäkin!"

Yritystoimintaan luonnollisena kuuluva kilpailu on myös muuttanut muotoaan. Yhteistyökyky kilpailijankin kanssa sekä verkosto-osaaminen ovat yrittäjälle yhä tärkeämpiä taitoja. Tärkeintä on, että luottamus toimii ja tiedetään puolin ja toisin, missä mennään. Luottamuksen menettävä osapuoli pelaa itsensä hyvin nopeasti ulos kaikista verkostoista. Osaamista ilmentävä laatu, toimitusvarmuus ja avoimuus verkostosuhteen osapuolten kesken ruokkivat puolestaan luottamusta ja pelastavat usein myös tiukan paikan tullen.

Toivotan kaikille Lämminhenkistä ja Hyvää Joulua sekä Menestystä Uudelle Vuodelle 2008!

Anne Katajamäki
Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät

ONKO NYT JOULU AINAINEN?

Ehkä ei sentään, mutta talouden ja yrityselämän näkökulmasta menneeseen vuoteen on syytä olla tyytyväinen myös Kyrönmaalla. Seudun yrittäjät ovat olleet rohkeasti mukana hyvässä suhdanteessa, uskaltaneet investoida tulevaisuuteen, luoneet työpaikkoja ja hyvinvointia. Tässä imussa myös VASEK on saanut kehittyä ja tehdä työtä aktiivisessa kentässä. Takaiskujakin on tullut, mutta onnistumiset johtavat selvästi ja päällimmäisenä ajatuksena yrittäjiin päin on ISO KIITOS HYVÄSTÄ YHTEISTYÖSTÄ!

Hyvä yleinen suhdanne kaikilla sektoreilla on jatkunut poikkeuksellisen pitkään, mutta silti mikään ei synny itsestään ja korkeasuhdanteella on myös omat haasteensa. Yrittäjän ja yrityksen arki on kaikkina aikoina työtä, osaamista ja riskin ottoa. Vaikka kauppa käy, kilpailu ei ole hävinnyt mihinkään ja talouden kuumeneminen vaikeuttaa kustannuskurin pitämistä. Yksi suurimmista haasteista tänä aikana on työvoiman riittävyys ja saatavuus. Pohjanmaan maakunta kuuluu niihin alueisiin, joissa työpaikkojen suhteellinen lisäys on ollut Suomen suurimpia ja yrittäjillä on vaikeuksia löytää työlle tekijöitä. Osaksi ongelmassa on kysymys rakenteista; työttömiä on kyllä moninkertaisesti avoimiin työpaikkoihin nähden, mutta työ ja työtön eivät jostain syystä kohta. Miksi?

Yhtä hyvää vastausta tuskin on olemassa, mutta ongelma on talouden kannalta keskeinen, ja kaikkien kannattaa suunnata voimaa työvoiman tarjonnan parantamiseen. Hyvä työntekijä on yrityksen tärkeimpiä resursseja ja ilman tekijöitä yritys ei toimi eikä kasvu jatku.

VASEKin oman toiminnan kannalta vuosi on ollut merkittävä. Yhtiö on kasvattanut palvelutarjontaansa ja tiivistänyt yhteistyötä omistajakuntien, asiakkaiden ja sidosryhmiensä kanssa. Keskeisten elinkeinoelämän toimijoiden kanssa on sovittu ns. "yhden luukun periaatteesta" mikä tarkoittaa, että VASEK on yrittäjille lähin yhteistyökumppani ja kanava koko siihen mahdollisuuksien verkkoon, joka eri tahojen kautta on yritysten käytössä. Riittää, kun yrittäjä tuntee VASEKin, me tunnemme mahdollisuudet. Asiakkaan kannalta menneen vuoden konkreettisimpia parannuksia ovat olleet yritysasiamiesten lisääminen maakuntaan, Vaasanseudun uusyrityskeskus Startian siirtyminen VASEKin yhteyteen ja palvelutoimistomme muutto torin laidalle Vaasan keskustaan. Kaikkien näiden toimien tavoitteena on ollut asioinnin helpottaminen, yritysneuvonnan selkiyttäminen ja palvelun parantaminen. Jo lyhyen kokemuksen perusteella voidaan sanoa, että ratkaisut ovat olleet hyviä ja ohjanneet toimintaa oikeaan suuntaan. Yrityskontaktit ovat lisääntyneet ja ahkeran työn kautta uskomme onnistuvamme myös niissä tavoitteissa, jotka omistajakunnat ovat meille asettaneet.

VASEK on elinkeinotoimen työkalu, joka on perustettu yrittäjää ja koko seudun kehitystä varten. Vaikka joulu ei olisikaan ainainen, uskon että hyvällä yhteistyöllä päästään tuloksiin niin hyvinä kuin huonoinakin aikoina.

Toivotan kaikille kyrönmaalaisille rauhallista joulun aikaa ja mahdollisuutta kerätä voimia uutta vuotta varten.

Mika Erkkilä

ITSENÄINEN ISÄNMAA 90-VUOTTA

Veteraanisukupolvi turvasi viime sodissamme maamme itsenäisyyden ja kansamme olemassaolon sekä vastasi sotien jälkeen maamme jälleenrakentamisesta.

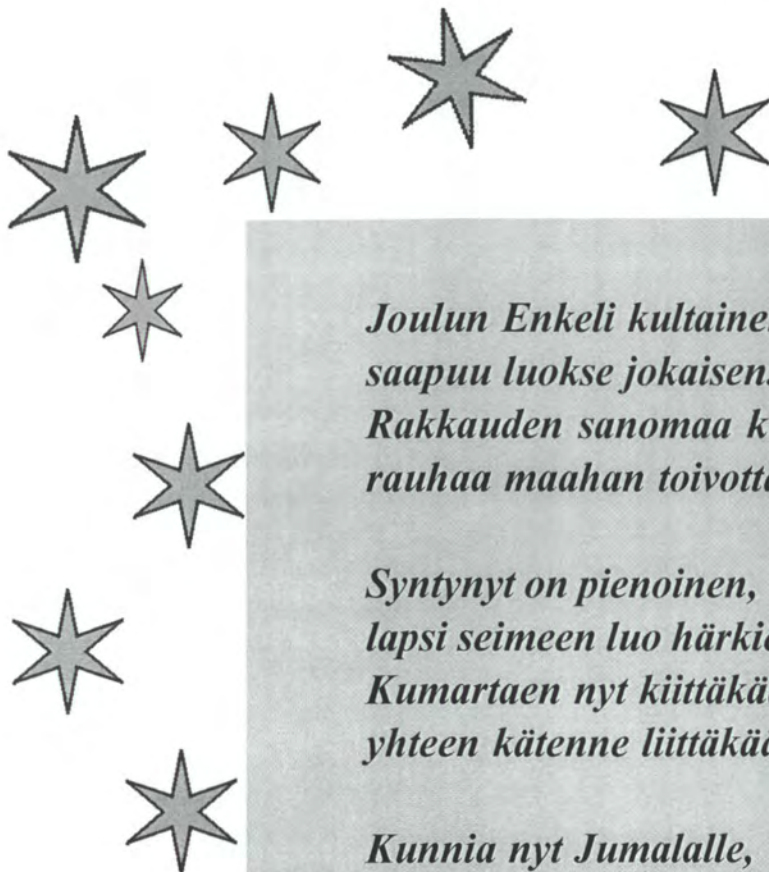
Veteraanisukupolveen kuuluvat maattamme asein puolustaneiden lisäksi myöskin, jotka muuten palvelivat maattamme itsenäisyyden turvaamista ja jälleenrakentamista.

Veteraanisukupolvi on nykyisin jo hyvin iäkästä ja suuri osa on jo poistunut keskuudestamme.

On syytä muistaa, että merkittäväosa veteraaneista oli sotiemme aikana nuoria hiukan yli kaksikymmenvuotiaita asevelvollisia tai vapaaehtoisia naisia, nuorimmat vielä koululaisia.

Sodan kokemukset ovat jättäneet lähtemättömän jälkensä heidän elämäänsä. He jos ketkään ymmärtävät miten tärkeitä ovat maan vapaus, itsenäisyys ja rauha.

*Joulun Enkeli kultainen,
saapuu luokse jokaisen.
Rakkauden sanomaa kuuluttaa,
rauhaa maahan toivottaa.*

*Syntynyt on pienoinen,
lapsi seimeen luo härkien.
Kumartaen nyt kiittäkää ja
yhteen kätenne liittäkää.*

*Kunnia nyt Jumalalle,
Herran Pojalle ainoalle.
Enkelkuoroon yhtykää,
riemuin laulakaa nyt tää.*

*Lapsi valon suo meille rakkauttaan,
häntä kiittävät tietäjät itämaan.
Luona härkien, aasien pahnojen
he kumartavat maahan eessä lapsosen.*

*Tähti kirkas syttyi loistamaan,
Vapahtajan syntymää näin todistamaan.*

*Joulun Enkeli kultainen,
saapuu luokse jokaisen.
Rakkauden sanomaa kuuluttaa,
rauhaa maahan toivottaa.*

Matti Häkäreä muistellen

Matti Häkäre syntyi 18.2.1936 kirkonvartijan poikana seurakuntatalolla nykyisellä kerhotuvalla. Vanhempansa toimivat seurakunnan palveluksessa, kuten kirkon vartijan-nimikekin paljastaa. Matin isä oli arvostettu kirvesmies. Niitä hommia on tekeville aina ollut. Leikkitemmellyspaikka oli arvokkaassa ympäristössä, joka ei voinut olla vaikuttamatta Matin arvomaailmaan. Siihen vaiheeseen mahtui hänelle myös partiotoiminta Vainion Vesojen lippukunnassa.

Kansakouluna Matilla oli likietuinen Ikolan koulu. Keskikoulu oli joen toisella puolella. Sen läpäistyään hyvin arvosanoin hän aloitti lukion Laihialla, josta valkolakkisena valmistui jatkamaan opintojaan Helsingin opettajakorkeakoulussa.

Lukemista harrastavana lukioaika oli Matille mieluisaa aikaa. Ja vielä kun hän sai lukiossa tutustua tulevaan Tuulikki-puolisoonsa, olivat koulumatkatkin mieluisia.

Ennen Helsingin jaksoa Matti kävi armeijan Mikkelissä ja vielä syventävän johtamisjakson Haminassa.

Nuorena ylioppilana hän sai aluksi sijaisuuksia ensin Vähänkyrön Kuutilassa v -55, sitten Kauhajoella ja Kannonkoskella. Ensimmäinen vakinainen opettajan paikka oli sitten Isonkyrön Valtaalassa 1960. Siellä vierähti neljä vuotta. Tämän jälkeen työmaa avautui Vaasan Onkilahdessa, josta pienen ajan kuluttua Matti siirtyi Palosaaren kouluun johtajaopettajan tehtävään. Opettajien ammattijärjestö tuli hänelle tutuksi toimittuaan useita vuosia sen puheenjohtajana myös piiritasolla.

Matin isän perheelleen rakentama oma koti valmistui 1950. Lapset koulutettiin ja he pääsivät omaan elämään.

Vuosien vierieessä tuli aika, jolloin Matin tehtävänä oli lunastaa kotitalo muilta sisaruksiltaan 1981. Hän alkoi kunnostamaan sitä vakituisesti asunnoksi perheelleen. Tässä työssä Matin monet kädentaidot pääsivät oikeuksiinsa. Koti tuli taidolla tehdyksi kunnioittaen kirvesmiehille ominaista tyylijatua. Niinpä päästiin muuttamaan 1983 uudistettuun lapsuudenkotiin, josta päin työ Vaasassa hoidettiin eläkeikään vuoteen 1996 saakka.

Matille luontainen aktiivisuus mieluisia asioita kohtaan rikastutti monella tavalla kotikunnan yhdistys- ja muutakin toimintaa. Häneltä löytyi aikaa kunnanvaltuustoon ja kirkonvartijan poikana myös kirkkovaltuustoon.

Kumpaankin luottamustehtävään liittyi vielä oheistoimintoja velvollisuuksineen.

Harrastuspuolelta Matille olivat läheisiä mieskuoro, opaskerho ja kotiseututyö. Viimeksi mainitut työllistivät melkoisesti. Varsinkin kotiseutuyhdistyksen puheenjohtajuus vuodesta 1997 vei huomattavan osan eläkeläisen ajasta.

Matin aikana Kotiseututalo vuokrattiin pitopalvelukäyttöön Tuomiston Marialle ja vinttiosa E-P:n Käsi- ja Taideteollisuus ry:lle Villavintti-nimikkeellä. Kotiseututalon kysyntä erilaisia tilaisuuksia varten oli lisääntynyt niin paljon, että tarpeen tyydyttäminen vapaaehtoistyöllä ei ollut enää mahdollista.

Museokartano vaatii jatkuvaa kunnossapitoa ja moni paikka kohentui Matinkin aikana. Päärakennus uusine takkamuureineen saatiin avattua vieraille sitkeän remontin jälkeen. Kattoja on uusittu ja tuulimylly saanut siipensä.

Toinen asia on sitten se näkymätön puoli. Rahanomukset ja niiden vaatimat liitetiedot ovat oleellinen osa nykyistä kotiseututyötä, kuten myös yhteydenpidot kattojärjestöihin ja sidosryhmiin.

Puheenjohtajana Matti otti harteilleen tarpeettomankin paljon kannettavaa. Hänen oli vaikea pyytää toista tekemään jotakin hommaa jonka katsoi kuuluvan itselleen tai joka tuntui vähäiseltä. Matti hoiti sen mieluummin itse. Matti ei ollut sanelija, vaan hänellä oli kyky kuunnella toisten mielipiteitä ja sen jälkeen teki päätösehdotuksen.

Aamulenkillä Matti tapasi aina poiketa museolla ja vaihtoi kuulumiset vuokralaisten kanssa. Samalla hän näki, että kaikki oli hyvin tai sitten jokin asia vaati muutosta.

Matti hallitsi villapaidan teon kutimilla kuten myös ikonimaalauksen ja huonekalujen entisöinnin. Kaikki nämä ovat jossain muodossa esillä museotyössä ja niiden tuntijalle ratkaisujen teko on aina helpompaa.

Matin luonteella ei pyritty luottamustehtäviin vaan pyydetessä lähti mukaan, jos niin oli hyväksyä nähty. Kotiseututyö oli hänelle läheistä ja hän jaksoi vielä vaikean sairauden uuvuttamana elää hengessä mukana.

Mieluisana asiana voitiin kesällä 2006 yhdessä ihaila hänen istuttamiensa koivujen menestyvän museotien varressa. Vanhojen ja ränsistyneiden koivujen poistuessa, ovat Matin istuttamat koivet muistuttamassa meitä hänen työstään myös tällä kulttuurista rikkaalla alueella.

Väinö Pollari

Näin syntyi Korsuvalssi

Nykyisinhän on tapana tehdä elokuvista ja konserteista oma ohjelmansa siitä kuinka esitys syntyi. Siispä tässä hieman taustaa Kyrönjoen Mieskuoron näytelmällisestä konsertista ”Korsuvalssi”.

Kuten useimmat ideani ja niiden kehittäminen, syntyi tämäkin ajatus koiran kanssa metsässä kulkiessa. Olin kuullut ja nähnytkin muutamia eri mieskuorojen jonkin teeman ympärille koostamia konserteja, joissa oli enemmän tai vähemmän mukana myös näytelmällisiä osuuksia. Suomen itsenäisyyden 90. juhluvuosi oli lähestymässä ja siihen teki mieli saada tavallisuudesta poikkeavaa ohjelmaa. Niinpä ajatukset pikku hiljaa yhdistyivät.

Kolme vuotta sitten kysyin mieskuoron halukkuutta idean toteutukseen ja he olivat valmiita mukaan. Tarkempi suunnittelu aloitettiin vuosi sitten ja käsikirjoitus valmistui keväällä. Esityksen **ohjaajaksi** lupautui **Eija-Irmeli Lahti**.

Miksi sota-ajan laulut?

Rintamalla isäni oppi soittamaan sahaa ja sieltä periytyi taito myös minulle. Laulumiehenä hän oli tietysti myös säästänyt sota-aikaan ilmestyneet laulukirjaset, joskin ne oli visusti piilotettu meiltä tyttäriltä, lähinnä varmaan ”railakkaiden” tekstityksen vuoksi.

Vahinkoa ei enää voinut estää kun kirjat löytyivät ja olin jo oppinut lukemaan. Siinä sitten vuorollaan niin isä kuin äitikin joutui laulamaan mukana että oppisin sävelet. Sieltä saakka nuo laulut ovat olleet suosikkejani ja kuuluvat,

ystävieni kauhuksi, nykyisinkin autoni matkamusiikki-valikoimaan.

Tein listaa suosituimmista lauluista, jonka jälkeen niihin etsittiin valmiita mieskuorosovituksia. Lopulta pitkästä listasta jäljelle jääneistä **kuoronjohtaja Ilkka Pääkkönen** valitsi konserttiin mukaan otettavat 19 laulua. Keväällä 2007 kuorolaiset saivat stemmalevyt, joiden mukaan he pystyivät harjoittelemaan myös kesän aikana. Näytelmällisen konsertin nimeksi valittiin ”Korsuvalssi”, joka on yksi esitettävistä kappaleista.

Laulajien ja näyttelijöiden liitto

Kesän ja alkusyksyn aikana värvättiin mukaan näyttelijöitä ja soittajia. Kymmenien ja kymmenien puheluiden jälkeen kasassa oli liki riittävä määrä kiinnostuneita. Viimeiset löytyivät vasta syksyllä harjoitusten jo alettua. Lopulta esityksessä on mukana 27 kuorolaista, neljän miehen ”korsuorkesteri” sekä Melisma - tertsetti ja 16 harrastajanäyttelijää. Mukaan lähteneet ovat ottaneet asian omakseen. Kaksi nuorista näyttelijöistä pääsee esittämään myös soitto/laulutaitoaan. Kuorolaiset saivat vapautuksen näytelmällisistä vuorosanoista koska laulujen sanojen ulkoa opettelussa on jo aivan riittävästi

työtä. Oman vaikeutensa opetteluun tuo laulujen sanoitusten samankaltaisuus, samat asiat kerrotaan hieman eri sanoin ja eri tahtilajissa.

Mistä laulut sitten kertovat?

*Kun korsomme ylle luo kuu loistettaan,
niin kaipaus kauaksi vie.
Käy aatokset rakkaitten luo ainiaan,
vaik pitkä on kotihin tie.*

Siitä ne laulut kertovat; huolesta, kaipauksesta, sodasta ja kuolemasta mutta toisaalta myös uskosta selviytymiseen ja voittoon.

Sota-aikana valssit, humpat ja foxit toivat sitä kärsimysten keskelle niin kovasti kaivattua viihdykettä ja saattoivat pitää jopa kuolemanpelonkin loitolla sekä kotona että rintamalla. Sotavuosina eniten myytyjä ja soitettuja kappaleita olivat mm. Äänisen aallot, Kaunis valhe, Pienet kukkivat kummut, Särkyneitä toiveita ja Elämä juoksuhaudoissa. Osa näistä lauluista on mukana myös Korsuvalssissa.

*Tää korsomme on, kuin linna verraton
kun ammuksot soi ulvahtain.
Se viihtyisyyttä tuo, kun ilta varjot luo
ja taisto on tauonnut taas.*

*Kun kuu vanhus kasvonsa luo meihin päin,
niin yhdessä laulamme näin.
Tää korsomme on, kuin linna verraton,
sen suojassa viihdymme ain.
(Korsuvalssi, san. K. Sara)*

Korsusta tuli koti monelle miehelle useaksi vuodeksi ja varsinaisessa kodissa päästiin käymään vain harvoin lomilla. Sekä lauluissa että kirjeissä vakuutettiin kotiinpaluuta ja useimmiten vähäteltiin kärsimystä että toisessa päässä saataisiin mieliala pysymään korkealla.

Mistä Korsuvalssi kertoo?

Se kertoo paljolti samoista asioista kuin laulutkin. Siinä käydään välähdyksinä ja muistoina läpi sota-ajan tapahtumia sekä kotona että rintamalla. Tekstiosuoksien pohjana on käytetty kirjoja Isonkyrön Lotat ja Isokyröläiset talvi- ja jatkosodassa sekä muita ajankuvaa selventäviä teoksia. Lisänä ovat olleet tarinat joita olen kuullut aikanaan isältäni ja evakko-äidiltäni sekä vuosien myötä veteraaneilta, OsKulaisilta ja tädiltäni.

Suuri joukko sotilaita astuu näyttämölle kun kuorolaiset ja näyttelijät pukeutuvat sotilaspukeihin. Myös muuhun rekvisiittaan on pyritty löytämään oikeaa ilmettä. Onneksi on vielä säilynyt amerikan paketissa tullut puku, ostokortteja, radioita ja rintamalla tehtyjä puhdetöitä sekä kirjeitä.

Joulukuun 9. päivän iltana meidän Korsuvalssin tekijöiden "urakka" on ohi ja voimme odotella ja valmistella joulua rauhan ilmapiirissä, kiitos meidän puolestamme taistelleiden. Toisin oli samaan aikaan sotavuosina. Silloin voitiin vain toivoa että joulun voisi vielä joskus viettää rakkaimpiensa kanssa.

Katri Kempainen

Kuva Katri Kempaisen isän albumista.

Kuva: Jussi Knaapi

Vaivaisten makasiini on suosittu näyttelytila. Se on osa Vanhan kirkon historiallista kokonaisuutta

Naiset - uskossa vahvat myös perinteiden vaalimisessa

Risto Knaapi

“Ryijyperinnettä Pohjanmaalla” kesällä 2007 oli suuri tapahtuma, joka kuului Isonkyrön Kotiseutuyhdistyksen kesän toimintaan.

Järjestäjinä Kaarina Knaapi ja Hilikka Försti ottivat minut kirjuriksi ja siinä yhteydessä tulin sisälle siihen maailmaan, joka rakentui naisten utteruuteen, kädentaitoon ja osaamiseen. Sitä esitti Vaivaisten makasiiniin koottu suuri kokoelma, jossa oli ryijyjä, joiden mallit olivat väliltä 1722 - 1980.

Tein heidän komennossaan sen mitä voin näyttelyn hyväksi. Mutta samalla haltioiduin kokoamaan taustatietoa ryijyjien tekijöistä, ja siitä millä tavalla mallit ovat tulleet Suomeen, Pohjanmaalle ja Isonkyröön.

Kun Vaivaisten makasiinin näyttelytiloissa kävi pitkälti yli 1000 henkilöä, niin selvisi syy, miksi ryijyperinne on nyt tulemassa uuteen arvoon. Kävijät muodostivat aivan erikoisen perinnekulttuurin arvostajien joukon, he tutkivat ryijy-
luettelon mukaan tarkasti kokoelmaa.

Ryijyjien luetteloon olivat Kaarina Knaapi ja Hilikka Försti koonneet ainutlaatuisen määrän tietoa jokaisesta ryijystä: mallitiedot, aikakausi, suunnittelijat ja tekijät sekä nykyiset omistajat. Luettelon sai viedä mukanaan ja muodolliseen pääsymaksuun sai valita yhden valokuvan näyttelyn 24 ryijystä. Ryijykokoelman kerääminen oli vienyt aikaa ja tuonut myös

Ryijy- näyttely

perinnetietoja monelta paikkakunnalta.

Kaarina ja Hilikka olivat ennenkin järjestäneet Ryijynäyttelyn Vaivaisten makasiiniin.

Kerron seuraavassa siitä, millainen uusi maailma minulle avautui ryijyjien kautta ja niiden mukana tähän naiselliseen perinnetyöhön. Sain tietoa ja tutkin kirjoja.

Näyttelyssäkin oli esillä ryijyihin liittyvää kirjallisuutta.

Kuulin sanan ‘veneryijy’, josta lähti tieto ja selvyys siihen, että ryijyjä on tehty alkuaan muuhun tarkoitukseen kuin seinällä pidettäväksi: peitteeksi nukkumissijalle, suojaksi kalastajien venematkoilla ja talvella pitkille rekimatkoille.

Alun alkaen Ryijyissä nukka on ollut alapuoella! Sitten karujen asuntojen lattiarijyt ovat olleet tarpeen kylmyyttä vastaan.

Ryijyjä on alan kirjallisuuden mukaan tullut Suomenmaahan jo viikinkien aikoina. Sitten kuningas Kustaa Vaasa, joka kuoli 1560, on ollut aktiivinen myös ryijyasioissa, ryijy- sanakin on aluperältään skandinaavinen. Tietoa ja ryijymalleja on tullut esim 30-vuotisen sodan satureiden mukana 1632- jälkeen Saksanmaastakin.

Nukka molemmin puolin on ryijykirjallisuuden mukaan tullut tärkeäksi 1700- luvulla . Linnoissa, kuninkaankartanoissa ja luostareissa on tehty ammattilaisten toimesta ryijyjä ja Etelä- Suomen säätyläiskodeissa on alkanut olla koristeellisia seinäryijyjä. Kustannusyistä alettiin laittaa nukkaa vain näkymäpuolelle.

“Ryijyperinne - näyttelyn” vanhin ryijyn malli oli Vesilahdelta v 1722 , jolloin näyttää alkaneen

Ruusuryijyn sommittelu on selkeä ja tyylikäs. Kasvivärit ovat säilyneet 200 vuotta.

Suomessa seinäryijyjen aikakausi. Silloin mallit ovat olleet pääasiassa Pohjoismaisia, mutta kansanomaisuus on lisääntynyt.

Naisten osuus on alusta alkaen ollut tärkein tekijä. Materiaalin tuottaminen, langoiksi valmistaminen ja värjäys on ollut paikallisten taitajien työalaa. Ryijyjen käyttöön on tullut myös sana "vihkirijy", joka on säilynyt myös nykypäiviin..

Perinneryijyjen näyttelyssä oli useita malleja 1700 -luvun alusta sen loppuun saakka. Mallien senaikainen nimistö kertoo paikkakunnista: Vesilahden, Pirkkalan, Sipoon ja Kiukaisten ryijytyypit. Suomenlampaan villa on saanut erikoista arvoa.

Uusi vaihe Etelä-Pohjanmaalla on alkanut 1800-luvun alkupuolella ja jatkunut pitkälti 1850 -luvulle. Mallien nimet liittyvät ulkonäköön: Ruusuryijy, Kedonkukat ja Varvikko. Ryijyistä on tullut usein perintökappaleita. Alan kirjallisuudessa on puhuttu lisääntyneestä valmistuksesta ja Ruotsin puolelta tulleiden lisäksi on tavattu enemmän kansanomaisiakin malleja. Ryijyistä on tullut yleisiä. Mutta vuosisadan lopulla on ryijyjen suosio laantunut, kun teollinen kankaiden valmistus alkoi Suomessakin.

Pariisin Maailmanäyttely 1900 on antanut uutta vauhtia myös Suomen osalle, ainakin suunnittelun puoli kotimassa on vapautunut. Akseli Gallen-Kallelan Liekki-ryijy on näyttelyn kautta tullut tunnetuksi ja suosituksi. Sellaisiakin malleja on täälläkin tehty.

Merkittävää on, että kaupallinen ryijyjen mallien ja lankojen tarjonta on alkanut.

Pohjamaalla ovat Perunkirjoitusten mukaan pitkät penkkiryijyt tulleet arvoesineeksi, joita siirtyy vanhalta uudelle talonpitäjälle isännöiden vaihtuessa..

Kutojaksi tai kudottajaksi on nimetty usein talon nuori emäntä uransa alussa. Seinänvieruspenkki on ollut perinteellinen kaluste suuressa tuvassa. Penkkiryijy oli näyttävä ja arvokas koriste, joka on ollut vasten kylmää seinää ja usein kylmänpuoleista lattiaa. - Valmistuksen taustalla on usein ollut kiertävä ammattikankuri joko alkuunpanijana tai kutojanakin. Hän on ollut arvostettu naispuolinen henkilö.

Suomen itsenäistymisen jälkeen on ryijyjen valmistus tullut suosioon. Kansantieteilijä, professori U T Sirelius on 1924 koonnut suuren Ryijykirjansa, josta on tullut johtava alan mallistokirja. Oma mallinsa on ollut A W Raition "Maamiehen ryijy", jonka tekeminen on usein liittynyt uusien isäntäväkien alkuvaiheen hankintaan.

Vuosilta 1930- 38 on omassakin muistissani, kun kotini suuriin kangaspuihin Elli Taipale- nimisen ammattikankurin viritti ryijyn, joka valmistui melko hitaasti talon naisväen välityönä. Omana työnäni oli usein leikata värillisiä nukkalanvoja pienen puutangan avulla. Nukan solmintaakin yritin, se oli vaikeaa ja minulle vastahakoista.

Sotavuosien 1939- 1944 aikana ryijyjen teko oli kiellettyä. Kaikenlaisen säännöstelyn päätyttyä tuli 1950-luvun alussa ryijynteko taas mahdolliseksi.

Ryijyjen aikaasaamisesta tuli uudelleen arvokas tavoite 1950 -alkeen ja suuri arvo on tunnetun Wetterhof' in Opiston opettajina olleiden taitelijoiden vaikutuksella.

Perinneryijyjen näyttelyssä oli esillä 24 ryijyä eri aikausilta ja pitäjistä. Luettelon viimeisin oli Vanhaan Kirkkoon tehty ainutlaatuinen vihkirijy vuodelta 1980.

UUTTERAT naiset ryijyperinteen ylläpitäjinä ja niiden tekijöinä

Perintönä olen kahdelta eri tädiltäni saanut kaksi tavattoman kaunista ryijyä. Niitä olen ihaillut, mutta historian ne saivat vasta Perinneryijyjen näyttelyn aikana.

Ruusuryijy on erittäin kaunis, sen ovat 1804 kuolleen Ilmajoen kirkkoherran Gabriel Alceniuksen viisi tyttärtä ovat valmistaneet n 1810.

Heidän ruotsalaistaustainen äitinsä oli taidon opettanut ja he ovat työllään elättäneet itsensä. Malli tunnetaan myös Taalainmaan ryijynä. - Ihmeellistä on, miten 1810 valmistunut ryijy tullut tätini Sofia Knaapi omistukseen, joka oli syntynytkin vasta 1885. Tätini jälkeen Ruusuryijyn sain lupauksen mukaan periä 1972.

Mimmi-tädin ryijyn tarina on erikoinen. Tätini Maria Knaapi. (1863 -1933) oli mennyt naimisiin 1883 pastori Yrjö Cideon Forsman'in kanssa. Hän toimi Jalasjärven kappalaisena 1904- 1927. Hän suomensi nimekseen Koskimies.

Suuressa virkatalossa oli 8 huonetta ja Maria-ruustinnan Helsingissä asuvan sisaren geologi-aviomiehen kautta oli saatu Saksanmaalta lattiaryijyjä. Hyviä suhteitaan luonut ruustinna teetti Hilma Rajala-nimisellä ammattikutojalla piirrustuksen ja kudotti ryijyn. Sitten on ruustinna julistanut: "Se on sitten Jalasjärven ryijy" !

Alkuun päästyään on Maria-ruustinna teettänyt toisenkin saksalaisen lattiaryijyn mukaan uuden ryijyn. Sen tekijäksi ilmenee toinen ammattilainen Aune Ala-Kanto. Ryijyn sai lahjaksi ruustinnan sisar Mimmi Beghell (os Knaapi) Helsingissä v 1925.

Sodasta 1944 kotiuduttuani minä sain vihdoon opintoni alkuun Helsingissä. Sain opiskelija-asunnon Mimmi-tädin luona ja seinällä oli se ryijy, jota ihailin.

Asia sai uuden sisällön, kun leskeksi jäänyt Mimmi-täti sanoi opiskelijalle:

" Kun saat opintosi valmiiksi, niin saat tämän ryijyn " ! Niin on sitten tapahtunut,

Tyylikäs ryijy on sitten ollut lastemme ja lastenlasten vihkirijynä 8 kertaa.

Ryijymestareita tunnetaan useilla paikkakunnilla.

Amalia Mäkinen on ollut ammattilainen, jonka työtä Kaarina oli seurannut kotinsa naapurissa Kurikassa. Hänen äitinsä oli tilannut Amialta

ryijyt tyttärilleen. Amialla on ollut hallussaan Sireliuksen ryijykirja.

Amalia Mäkisestä on tallessa Vaasa- lehden artikkeli vuodelta 1959. Se oli tehty Kurikassa 1959. Kuvitettu haastattelu tehtiin 90-vuotispäivän kunniaksi. Nimimerkki "Marjaana" (Vainio) ja valokuvaaja "Lentävä" (Lauri Huhtala) ovat käyneet tekemässä haastattelun. Artikkelin mukaan Amalian oli Rinta-Tassin emäntä ottanut oppilaakseen ja 18 -vuotiaana hän on saanut valmiiksi ensimmäisen ryijyn, josta oli hyvä valokuvakin. Marjaanan kertomuksen mukaan Amalia oli siihen mennessä valmistanut 2000 ryijyä! Haastattelijat olivat tavanneet Amalian suuren ojan takaa puskista marjoja keräämästä "täältä se flikka tuloo " kirjoitetaan hänen tervehtineen. Pitkää ikää ja terveyttä on toimittaja selvittänyt : " kerran on pitänyt lääkäriä vaivata ". Amalia oli nähnyt Sputnikin taivaalla : "siltoin ne oikiat tähdet vasta mulle puhui"

Tämä Työn sankari oli jatkanut iloisena työtään kunnes 95 vuotiaana on kuollut.

Sotavuosien jälkeen Isonkyrön kirkossa vihittiin usein kaksi tai useampikin pariskunta kerrallaan. Mutta kirkosta puuttui ryijyjä. Isonkyrön Ylipään Maatalousnaiset Elmi Tromparin johdolla ja Keskikunnan Maatalousnaiset Sylvi Rengon johdossa ovat tehneet päätöksen ja valmistivat vuoroityönä kaksi samanlaista ryijyä seurakunnan käyttöön. Vuosi on ollut 1955. Alapään Maatalousnaiset ovat samaan aikaan Hilda Rinnan toimesta tehneet arkujen alle kolmet alustaverhat.

Kaikista työryhmistä on pienet valokuvat, joista voi monet tekijät tunnistaa .

Isonkyrön Vanhan Kirkon täydellinen korjaus käyttökirkoksi oli päättymässä.

Korjaustoimikunta, puheenjohtajana KJ Mielty, totesi esimerkiksi vihkirijyn puuttuvan. Isonkyrön Kotiteollisuuskoulun johto ja johtaja Riikka Peltoniemi hankkivat arvostetun taiteilija Helena Koskivaaran suunnittelijaksi, joka paikalle tulleena kirkosta vaikutteita ottaen suunnitteli ainutkertaisen vihkirijyn Vanhaan Kirkkoon. Koulun oppilaat valmistivat sen 1979-80 opetukseen kuuluvana työnä.

Tämä vihkirijy sisältyi näyttelyyn ja siihen päätän elämiskertomukseni.

Kaarina Knaapi ja Hilikka Försti olivat näyttelyn koonneet laajalta alueelta ja kodeista. Minä sain samalla innoituksen ryijyperinteen tutkimiseen.

Paikan nimistöistä

Palonkylän historiaa kun taannoin kokosimme, yksi mielenkiintoinen luku oli vanhat paikannimet. Paljon niitä kertyi ja kaikille jonkinlainen selityskin. Monethan paljastavat jo suoraan nimi-historian esim. alainen vainio. Vainio, joka on mentäessä joen alajuoksulle päin talouskeskuksesta katsottuna. Sitten löytyy Ruonanpelto. Se on sijaintina tietty pelto, mutta ruona-sanana alku on outo. Se kuitenkin on tarkoittanut tulvan aikana veden alle jäävää pelto- tai niittyaluetta. Rotahaka on paikkana selvä, mutta senkin pääsanana eli Rota on arvoitus. 1760-luvun kartassa se on Rotakytömuodossa. Se ei ilmeisesti kuitenkaan tarkoita protaa, jolla taas ymmärretään notkeaa pitkäkököä koivu- tai pajuvitsaa, jolla paimenet aikoinaan yrittivät pitää paimennettavat luvallisten rajojen sisällä. Vanha nimi, joka on vielä käsitteenä selitystä vailla.

Vallihaka on nykyisin aluetta joka on 1700-luvun kartoissa merkitty saramättäiden merkillä, ei siis viljelyksessä olevaa. Paljon myöhemminkin vielä se on sellaista kurkeloosen vallia, sanottiin. Mutta sekin alue muuttui ojituksen ja kalkituksen ansiosta niin, että nykyiset satotasot eivät välttämättä häpeä ns. rintamaiden sadoille.

Isompi kokonaisuus on Suolainen. Se sijaitsee Palonkylän alakylän eli Pernulan takamailla. Siihen liittyy tarina haaksirikkoutuneesta suolalaivasta. Kukkosen talouskeskuksen takana metsikössä on iso siirtolohkare, joka tarinan mukaan on haljennut suolalastissa olleen laivan haaksirikkoututtua siihen.

Tällä alueella oli vielä 1940- ja 50-lukujen

taitteessa aarin ja kahdenkin kokoisia alueita, joissa ei kasvanut mitään. Niissä oli vain valkoinen alunakarsta, jota ojittamattoman ja kalkitsemattoman sulfiittimaan (liejusaven) pinnalle muodotui. "Maa oli niin suolaista", kuten sanottiin.

Sieltä löytyi myös alueita, joissa kasvoi harvakseltaan katajaa ja jokunen pieni mänty. Aluskasvillisuutena oli hienoja karhunsammalmättäitä. Siellä kuovit tuntuivat viihtyvän. Se oli pienille pojille mieluisa seikkailu- ja leikkipaikka. Muistan kun Kukkosen Pentti opetti kirjoittajaakin ratsastamaan heidän pruunillaan.

Samoilla reissuilla Pentti opetti pajumerran teon. Sellaisella yritimme sitten kalastaa haukia läheisestä Jaurinluomasta.

Yksi jännittävä kohde oli ryömiä suolakiven onkaloon. Sen "katossa" oli kimaltelevia kastepisaraita, jotka meidän mielestämme täytyivät olla timantteja.

Vasta myöhemmin heräsi epäily kiven halkeamisen syystä. Silloisina aikoina, jolloin merivesi vielä velloi tällä Suolaisten peltoaukealla, olivat laivat vähemmän rautaisia ja massiivisia. Joka tapauksessa sen olisi pitänyt tapahtua ennen ajanlaskun alkua, ehkä 2500 vuotta sitten.

Paikannimet ja niihin liittyvät tarinat ja oikeakin tieto olisi hyvä saada talteen. Nykyisen tietotulvan varjopuolena on, että perimätieto tahtoo jäädä unholaan. Kylähistorian tekijöille ja kokoajille tulisi antaa täysi tuki niin, että mieluummin jokaisella kylällä olisi oma historiankirjansa.

Väinö Pollari

Rakennustoimisto Jussi Korpi Oy

on Isonkyrön vuoden 2007 yritys.

Rakennustoimisto Jussi Korpi Oy on Isonkyrön vuoden 2007 yritys. Vuonna 1978 Jussi valmistui rakennusinsinööriksi ja samantien perusti oman rakennusalan yrityksen. Yrityksen rakennustoiminta on pääosin Kyrönmaan alueella. Pääasiallinen toimeentulonlähde vuosien varrella on ollut betonielementtien asennus.

Elementtejä asennetaan ympäri Suomea erilaisiin kohteisiin asuinrakennuksista tuotantolaitoksiin. Elementit tulevat Tara-Element Oy:ltä Ala-Vetelistä ja Betoniluoma Oy:ltä Teuvalta.

– Nytkin maanantaina lähdetään Talvivaaran nikkeli-kaivoksille hommiin ja Kurikassa on meneillään ison tuotantolaitoksen lämpökeskuksen asennus. Tekemistä riittää pääosin vanhan Vaasanläänin alueen isoilla työmailla. Töitä olisi enemmänkin tarjolla, mutta niitä tehdään mitä 8-hengen porukalla ehditään, kertoo Jussi Korpi.

Näkyvimmin Jussi Korven yritys tulee esille Isonkyrön keskustan rakennusprojekteilla. Kyrönjoen rantaan on noussut kaksi punaista rivitaloa, joissa on yhteensä seitsemän huoneistoa. Kaikki huoneistot ovat menneet kaupaksi.

Kolmatta rivitaloa, jossa on viisi huoneistoa, aletaan rakentaa tänä syksynä ja sen pitäisi olla

valmiina kesällä 2008. Tästä rivitalosta on vielä kaksi kaksiota tällä hetkellä myymättä.

– Jokiranta asettaa omia vaatimuksia rakentamiselle. Paalutukset on pitänyt asentaa kaikkiin taloihin ja kivijalat rakennettiin tavallista korkeimmiksi. Taloja uhkaavia tulvia sattuu harvoin, mutta niihin on silti syytä varautua jo rakennusvaiheessa.

Elämä on kietoutunut rakentamisen ja urheilun ympärille. Kaikki kolme lasta hiihtävät ja suunnistavat. Palkintoja on kertynyt SM-tasolta lähtien. Yrittäjän vapaa-ajat kuluvatkin melko tiiviisti lasten kuljetuksiin kilpailu-paikkoihin tai harjoituksiin. Talvisin on lumisia latuja haettava joskus Lapista saakka.

Samoilla pohjoisen reissuilla ehtii toki yrittäjä

itsekin hiihtelemään hangilla. Kesäisin asuntoauton nokka suuntaa Eurooppaan.

– Ensi kesänä aion pitää muutaman viikon lomaakin, suunnittelee Jussi.

Tulevaisuus vaikuttaa valoisalta. Rakentamista tuntuu riittävän ja kun poika armeijasta pääsee, on hänellä suunnitelmassa ryhtyä opiskelemaan

rakennusala, joten yrityksen jatkaja näyttäisi olevan varma.

Näkyvimmin Jussi Korven yritys tulee esille Isonkyrön keskustan rakennusprojekteilla. Kyrönjoen rantaan on noussut kaksi punaista rivitaloa.

Yrittäjä Jussi Korven puhelin soi tiuhaan. Kaupan alla ovat viimeiset kaksiot kesällä 2008 valmistuvasta kolmannelta rivitalosta.

Kyrönjoen rantaan on noussut kaksi punaista rivitaloa, joissa yhteensä seitsemän huoneistoa. Kaikki huoneistot ovat menneet kaupaksi. *kuvat: Pirkko Viljanmaa*

Kyrönpellon kauppa - kaupantekoa jo vuodesta 1912

Tervajoella toimi Kyrönpellon kauppa vuosina 1912-1989. Nykyisin menneestä muistuttaa makasiiniin rakennettu kaupamuseo.

Sekatavarakauppa Kyrönpelto perustettiin vuonna 1912. Perustajajäseniä Oy:ssä olivat johtajana toiminut Juho Kitinoja sekä J.K.Kuoppala, Juho Kuoppala, Esa Lammi ja Mikko Laurila. Kauppa toimi osakeyhtiönä vuoteen 1938 saakka, jolloin se muuttui perheyriytykseksi. Aluksi pääasiallinen toiminta oli rehun ja viljan ostotoiminta. Aseman läheisyys oli tärkeä, junalla kuljetettiin viljaa ja tuotiin tavaraa myyntiin. Isännät poikkesivat viljaa tuodessa kaupan puolelle tekemään muitakin ostoksia. Asemalla olivat myös isot viljamakasiinit, jotka tuhoutuivat tulipalossa 1968. Uusi kauppa rakennettiin vuonna 1954. Kuusikymmenluvulle yrityksellä oli kaupaliike myös Orismalassa

- Sekatavarakaupassa oli myynnissä kaikkea mitä elämiseen tarvitaan. Tavattiin sanoa että mitä Kyrönpellossa ei ole, sitä ei tarvitakaan, muistelee tänä vuonna 90-vuotta täyttänyt Maija Kitinoja.

Mukana Kyrönpellon toiminnassa Maija Kitinoja oli vuodesta 1936 ja sisarensa Kaarina Kitinoja vuodesta 1943. Kaarina hoiti kirjanpitoa ja Maijalle jäi ostot, molemmat olivat myös tiskin takana asiakkaita palvelemissa. Kaarina oli rohkea nainen. Hän ajoi ajokortin sota-aikaan, jo silloin kun sitä ei monilla miehilläkään ollut. Auto oli hieno ranskalainen Peugeot.

Tämä kesä 2007 on ollut Maijalle surukesä, sillä Kaarina menehtyi vaikeaan sairauteen. Raskasta on totutella elämään yksikseen ilman sisar-Kaarinan seuraa, suree Maija.

Eri vuosikymmenien tavaraa oli jäänyt jäljelle varastoihin ja ullakolle sen verran, että niistä pystyi rakentamaan vaikka museon. Niinpä viitisen vuotta sitten sukulaispoikien avustuksella syntyikin makasiiniin 40-50-luvusta kertova vanhanajan palvelukauppa. Makasiiniin pyrittiin saamaan mahdollisimman samannäköinen kauppa kuin se joskus alkuaikoina oli ollut. Kaupankäynti oli entisaikaan hyvin erilaista. Heti ovensuussa oli silakka- ja sillitynnyrit. Jauhoja, sokeria ja raakakahvia oli myynnissä säkeittäin. Kauppias punnitsi sitten asiakkaalle tarvittavan määrän. Toppasokeria varten oli laatikossa nuija, jolla irrotettiin paloja makeannälkäisille. Yksi makasiini oli suolaa varten, sitä tarvittiin erityisesti heinien säilömiseen. Raakakahvin ihmiset paahtoivat prännärillä joko hellan päällä tai takassa käänellen. Paahtetut kahvinpavut jauhettiin käsimyllyllä jauheeksi, joista sitten keitettiin pannukahvia juotavaksi.

Tupakkaa, pölli- tai pillitupakkaa, oli myös tarjolla kaupan tiskillä. Siitä kauppa-apulainen tarjosi mieluisille asiakkaille, tai työnsi rasian tiskin alle jos tuli hankalaksi tiedettyjä asiakkaita. Luonnollisesti sisällä kaupassa sai pösyttellä kuulumisia vaihtaessa.

Yksi mielenkiintoisimmista vanhoista tavaroista on vyönsolki, jossa on olympialaisten rengaslogo ja vuosiluku 1940, kertoo Maija

Sähköosoite: Kyrönpelto, Tervajoki
Puhelin Tervajoki 75247

Makasiiniin pyrittiin saamaan mahdollisimman samannäköinen kauppa kuin se joskus alkuaikoina oli ollut, muistelee Maija museokaupan alkuvaiheista.

Sota-aika oli puutteen aikaa. Vähitellen kaikki kaupassa myytävä meni kortille ja säännöstelyn alaiseksi. Kahvi ensimmäisenä, sitten jauhot, kankaat, vaatteet yms. Pikkuisia kuponkeja joutuivat kauppiaat iltaisin liimailemaan lähetettäväksi Kansanhuoltoon. Huolellinen ja tarkka piti olla mittaillessa tarkoin määrättyjä paloja asiakkaalle, oli sitten kyse saippuasta tai kankaasta.

Kahvista ensin tuli ns. korviketta. Siinä oli osa kahvia ja osa viljaa. Kun kahvi kokonaan loppui, tuli vastikkeen aika. Siinä oli viljaa tai voikukan juurta paahdettuna.

-Yksi mielenkiintoisimmista vanhoista tavaroista on vyönsolki, jossa on olympialaisten rengaslogo ja vuosiluku 1940, kertoo Maija. Olympialaiset piti olla Suomessa kyseisenä vuonna, mutta peruutettiin sodan takia.

Kaupoissa oli yleensä hyödynnetty joka neliö lattiasta kattoon. Museokaupassa muun katosta riippuvan

tavaransa näkyä nahkaiset ratsupaikat. Kun tällaiset paikat laitettiin pussihousuihin ei taatusti heti kuluneet puhki.

- Pussihousut ja jatsisaappaat, silloin on mies hieno, nauraa Maija. Jatsisaappaat oli pussihousujen lahkeitten päälle vedettävät nahkasaappaat, joiden varsi oli rypyttetty.

Hyllyllä näkyy myös kenkiä, tavallisen näköisiä kävelykenkiä ja korkeakorkoisia juhlakenkiä. Jotain erikoista niissä sentään näyttää olevan.

- Pula-aikaan, kun niin nahka kuin kankaatkin loppuivat, tehtiin kenkiin pohjat puusta ja päällinen paperista. Ei siinä saanut vesilätäköihin kävellä tai jäi pohjat matkalle.

Paljon merkillistä vanhaa tavaraa museokaupasta löytyy. Jokainen esine kertoo tarinaansa omalta aikakaudeltaan. Näihin tarinoin kannattaisi jokaisen tämän päivän yltäkyläisyydessä elävän tutustua.

- Pula-aikaan, kun niin nahka kuin kankaatkin loppuivat, tehtiin kenkiin pohjat puusta ja päällinen paperista. Kuvat: P Viljanmaa

Tervasaippua ja selkeät ohjeet, kuinka saippuaa oikeaoppisesti käytetään.

YHYRES – kehittämissyhdystys ry

Yritystuet uutuuena YHYRES ry:llä

Jos olit kuulevinasi outoa kiljuntaa viime elokuun 22. päivä, ei ole aihetta käydä korvalääkärillä. Kuulit kaikuja Tervajoelta, jossa YHYRES -kehittämissyhdystyksen väki riemuitsi saamastaan Leader-toimintaryhmän asemasta ja rahoituksesta Kyrönmaan kehittämistoimiin vuoteen 2013 saakka.

Maa- ja metsätalousministeriö hyväksyi elokuussa YHYRES -kehittämissyhdystyksen Kyrönmaan paikalliseksi Leader-toimintaryhmäksi. Samalla vahvistettiin myös Kyrönmaan kehittämiseen saatava Leader-rahoitus ohjelmakaudelle 2007-2013, rahoituskehys on 3.178.600 euroa julkista rahaa. Lisäksi ohjelman yksityistä rahoitusta tarvitaan vähintään 35%, mutta sitä voi kertyä enemmänkin. Kaiken kaikkiaan Kyrönmaan kehittämiseen on seitsemälle vuodelle jaossa noin 4,9 miljoonan euron potti.

Leader-toiminta – mitä se on?

Paikallisena Leader-toimintaryhmänä YHYRES -kehittämissyhdystys kannustaa maaseudun asukkaita kehittämään omaa kotiseutuaan, lisäämään sen viihtyisyyttä sekä synnyttämään uusia työpaikkoja ja yrityksiä.

YHYRES tarjoaa kyrönmaalaisille vaikuttamiskanavan omiin elinoloihinsa ja maaseudun kehittämiseen. Yksittäiset asukkaat, alueen yhteisöt, yritykset ja järjestöt sekä alueen kunnat ovat yhdistyksen hallituksessa tasapuolisesti edustettuina. Kaikki toimijat ja ihmiset ovat tervetulleita mukaan toimimaan.

Hankerahoituksen mahdollisuudet

Leader-toimintaryhmänä YHYRES ry voi rahoittaa Kyrönmaan kehittämissuunnitelmaa 2007-2013 toteuttavia yhdistysten, kuntien, seurakuntien, yritysten ja yksittäisten ihmisten hallinnoimia rakentamis-, investointi- ym. kehittämishankkeita.

Uusi työkalu paikalliseen kehittämiseen on Leader-ryhmien mahdollisuus antaa suoraa tukea alueensa maaseutuyritysten uutta luoviin kehittämis- ja investointihankkeisiin. Yrittäjältä ei vaadita maatilaa omistamista, riittää kun se yritys sijaitsee Isonkyrön, Laihian tai Vähänkyrön alueella ja työllistää enimmillään 10 henkilöä. Tukea myönnetään rakentamiseen, kone- ja laiteinvestointeihin sekä käynnistämiseen ja toiminnan kehittämistoimenpiteisiin.

Lisätietoja Leader-rahoituksen mahdollisuuksista niin yhdistyksille kuin yrityksillekin saat sivulta www.yhyres.fi

YHYRES –kehittämissyhdystys toivottaa hyvää joulua ja kehittävää vuotta 2007!

Työpaja Arpeetissa vietettiin avoimien ovien päivää 31.10.2007 ja juhlistettiin 10 vuoden toimintavuotta. Kahvikupin ääressä pajanvetäjä Marja Luhtala ja projektityöntekijä Mario Mäkelä.

HYVÄ YRITTÄJÄ TAI TYÖNTEKIJÄ TARVITSEVA

- Oletko vailla työvoimaa?**
- Kiinnostaako työharjoittelija?**
- Oppisopimuskoulutus**
- Palkkatuella työllistäminen?**

Työlle tekijä – tekijälle työtä projektin kautta on mahdollista löytää vastaus edellisiin.

Projekti toimii Kyrönmaan alueella ja kohderyhmänä on työpaja Arpeetin pajalaiset sekä muut alueen työmarkkinatuen yhteiskuntatakuun piiriin kuuluvat työnhakijat.

Työpaja Arpeetissa pajalaiset edustavat eri osaamisen alueita. Pajalla ollessaan he ovat mm. työharjoittelussa, työelämänvalmennuksessa tai työsuhteessa.

Hankkeen tavoitteena on löytää kohderyhmälle työharjoittelu-, työelämänvalmennus- ja koulutuspaikkoja. Tavoittaa alueen työnantajat, selvittää heidän rekrytointitarve sekä saada työnhakija ja työnantaja kohtaamaan.

Projektin kautta alueen työnantajat voivat saada paikallista työvoimaa eripituisiin työsuhteisiin. Räättälöidysti kunkin tarpeen mukaan.

Rekrytoinnin kynnystä voi alentaa esim työharjoittelulla / työelämänvalmennuksella. Tällöin työnantaja sitoutuu opastamaan ja neuvomaan harjoittelijaa eikä taloudellista vastuuta ole.

Työharjoittelu on oiva keino tutustua puolin jos toisin ennen rekrytointipäätöstä.

Taloudellista tukea on mahdollisuus saada palkkatuen muodossa työntekijän palkkaan. Tuki haetaan työvoimatoimiston kautta. Tuen myöntämiselle on tietyt edellytykset. Enimmillään tuki voi olla 976e/kk. Palkkatukea myönnetään niin oppisopimus- kuin työsuhteeseen.

Projekti neuvoo ja opastaa tarvittaessa työsuhteasioissa, palkkatukeen liittyvissä hakemuksissa sekä tilityksissä.

Projekti on Pohjanmaan TE – keskuksen / työllisyysosaston sekä Isokyrön, Vähäkyrön ja Laihian kuntien rahoittama hanke. Hanketta hallinnoi Vähäkyrön kunta. Fyysinen toimipiste Työpaja Arpeeti, Tervajoki.

Kyrönmaalla on varmasti työtä joka kaipaa tekijää ja tekijöitä jotka kaipaavat työtä!

Projektivetäjä Marjo Mäkelä toivottaa kaikille Hyvää Joulua sekä Menestystä vuodelle 2008!

Terveisiä Lehmäjoen Citystä!

Ei tarvitte yhtään luulla, notta me asuusimma mettäkyläs! Jos ootta niin kuvitellu, niin erehtynyppä ootta. Täällä sitä jotakin tapahtuu!

Mekin paapan kans istuumma yhtenä pyhäehtoon tuvan pöyrän ääres toisiamma kaffikupin ylitte vaharaten ja hilioollensa mailman asioota koriaallen.

Sillon kuuluu pörinöötä pihan pualelta, luulin notta joku leikkaa ruuhua naapuris. Mutta klasin erestä häilähti joku isoo siivekäs -luulimma...

Ku paremmin kattottihin, niin siälähän kiikkuu ihiminen – propelli takapuales! Näytti sillä olovan jonkinlaanen patjan näköönen joukos, siälä pään päällä!

Eihän siinä sitte muuta ku äkkiä jotakin palttoota yäpairan päälle ja pihalle vahtaamahan ja ihimettelemähän. Siälä niitä ylälimoos kiikkuu kaksikin – ja tekivät kaarroksia. Urheelukentältä ne vissihin olivat matkahan lähtenehet. Kentältä kuuluu klupinaa ja kehootussanoja. Niille heiluteltihin ja jaloolla ne potkiivat vastauksia, kun vissihin käsiä piti pitää niis ohojaksis, notta suunta pysyys sinne mihinkä oli meininki.

No eihän se ny vielä mitää. Rupes kuulumahan pitkiä ja lyhyempiä suhahroksia. Siälä täytettihin kuumailmapallua! Ennen pitkiä nousi rantamettikön takaa sinisen kiriava isoo pallo taivahan rannalle ja tuntuu suunnistavan Untamalahan päin. No, ei menny aikaakaan, kun siältä nousi toinenkin isoo pallo ilamahan, taisi olla kekkulootakin kyytis. Ainakin siältä kovasti heiluteltihin.

Hilioollensa se nousi ylähäppäin ja pikkuusen kaasun suhinoota kuuluu, ennenkö se katos näkymättömiin.

Tunti multa kuluu kun vahtasin taivahalle. Haikiana kattelin. Olis varmahana kiva tuallaasella ajella!

Yks mun tuttu nais-ihiminen oli Lahares asuesnansa päässy tuallasen kyytihin. Miäs oli jääny alaha kattelemahan kun vaimoa viätihin. Tua vihiliään oli ylälimoosta huikannu: ”Hei Jussi, kukkaro on tyynyn alla!” Taloonkiriati taisi olla Jussin tiaros. Kyllä vaimokin alaha pääsi, mutta varmuus on aina parasta.

Noon oikeen virkeetä ihmisiä täälä meillä. Jokku nuaret miähet on innostunehet ajelohon zetooriilla. Täskin yhtenä päivänä zetoorilla mentihin Tikkurihin päin. Kun rupes kuulumahan prötpötystä, niin tiätysti mun piti tormoottaa tiän poskehen vahtaamahan. Siältähän tuli Ahto-poika. Suomenlippu liahahateli zetoorin kylies ja iloosesti siältä kättäkin nostettihin.

Joskus ne nuaret pistää tanssit nuarisoseuralla pystyhyn ja sinne sitten me vanhatkin meemmä kattohon kuinka kauan ne jaksaa jenkkaa tanssia. Kyllä ne jaksaaakin.

Siinä aivan rupiaa tulohon oma nuarus miälehen.

Olihan kerran Ylistaron Ylipääs seuralla häät, johon soitettihin yätä myäri. Ykstoista jenkkaakin soitettihin ja kaikki ne läpitte tansittihin. Notta sellasta soli.

Virkiä kylä tämä on. Vaikka aluus sanoonkin, nottei mikää mettäkylä, niin puuta täältä mailmalle on viimmenäkemältäkin lähteny palio.

Täälä on mukava eellä, notta on täälä tonttiakin myynnis ja tupiakin. Tänne passaas kyllä vaikka muuttaa. Tilaa on.

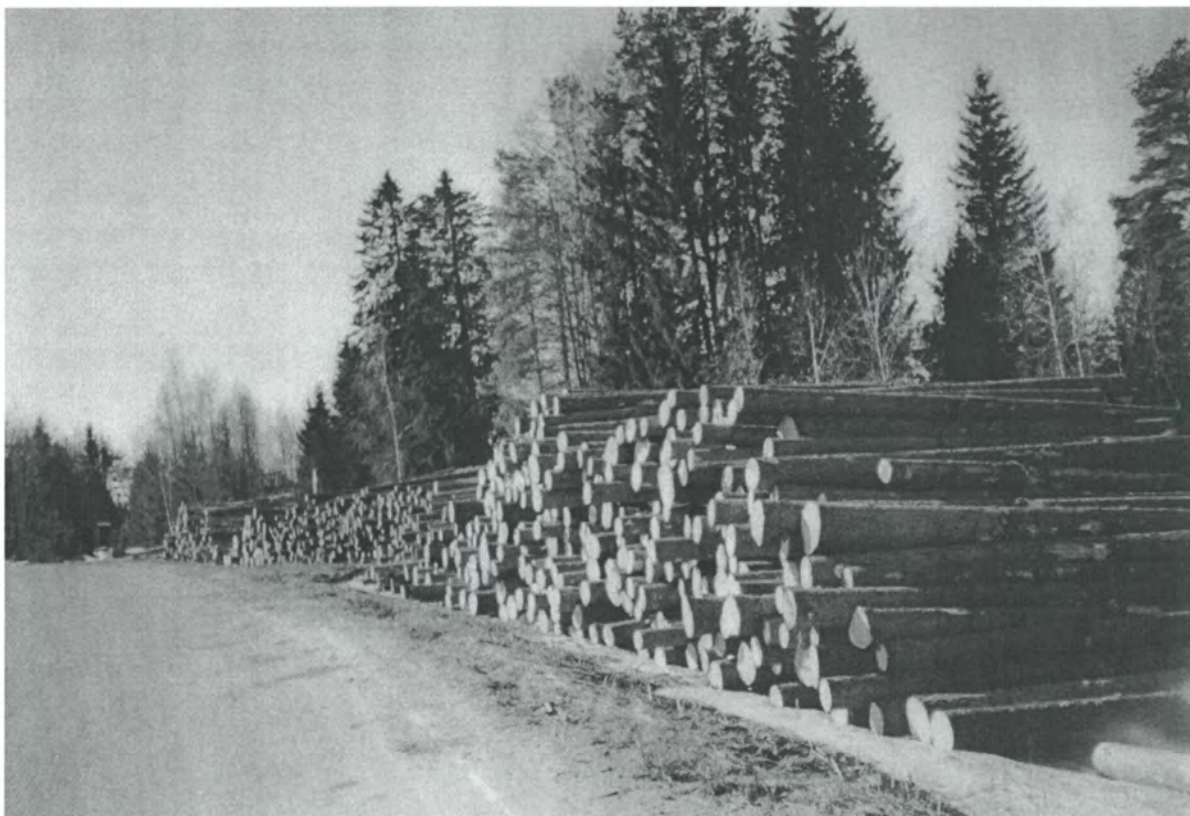
Ja aina jotakin tapahtuu. On tämä sellaanen kylä!

Raija Hautamäki

Pari viikkoa ennen Juhannusta oli tälläinen näkymä taivahalla

Ja tälläinen näkymä pikitiän viäres.

ISONKYRÖN KANTATALOJEN PUUMERKKEJÄ KYLITTÄIN

HEVONKOSKI	KYLKKÄLÄ	NAPUE	PALHOJAINEN	PERÄLÄ	VALTAALA
ALA-PIKKALA	EEROLA	KILLINEN	ALA-RENKO	NYSSÖ	KALLIO
ANTILA	KEKO	KONTTURI	ANNALA	SEPPÄNEN	LAKARI
HOPPA	MUNKKI	KURKO	FÖRSTI		NORTUNEN
PRASKI	PUOTU	MÄKELÄ	KAUSTINEN	RITAALA	MAUNUKSELA
TAANONEN	TARKKANEN	PERTTULA	MINNI	KAUPPILA	VALTARI
TUURI		RAUTIO	SAARIPÄÄ/SAARI	RINTATALO	VENTÄLÄ
VÄLMÄ	LAUROLA	SIPPOLA	SIPPOLA	RITARI	JUSSILA
YLI-PIKKALA	HEIKKILÄ	VAKKILA	SÖYRINKI	VARO	KNAAPI
	OLLIKKALA	VUOTILA	VÄHÄMINNI/MATTILA	VARPULA	KNUUTTILA
IKOLA		ORISMALA	YLI-RENKO	TUURALA	LAURILA
IKOLA (PUUSTELLI)	PERTTILÄ	ANNALA	PALO	HINTTU	PAAVOLA/OLLIKKALA
KOMSI	TANTTARI	ARKKOLA	ISO-PALO	KILTILÄ	TAIPALE
MULLOLA	TURPPA	KANNASTO	KONTSAS	KLAMPPU	TALSO
RINTA-IKOLA	LEHMÄJOKI	KARHU	LUOMA	KORVOLA	VENTÄ
SMÄLAR	HAUTALUOMA	KATILA	OLLILA	LUHTALA	YRYSELÄ
		KUKILA	PENTTALA	NUUJA	HISSA
KUIVILA	KARHU	LAURILA	PISPA	PAKKALA	HURRI
KUJALA	KLEEMOLA	LIIMAKKA	POLLARI	TURJA	JOLKKA
KULTTI	KOIVISTO	MIELTY	PUKKINEN	TUURA	MUSTASUU/OLLILA
PIUHOLA	KOSKI	MONONEN	REINI	ULVILA	
RITARI (ALA)	NIKULA	MYLLÄRI	TUMMUNKI/HEIMO	ERKKILÄ	
RITARI (YLI)	RAUTIO	ORISBERG	VAISMAA	PLUKKA	
ROURU	SEPÄNMAA	SKINNAR	VÄHÄ-PALO/NIEMI	SIPPOLA	
SOINI	UNTAMALA	SUKKA		ULVINEN	
	TUURI	TROMPARI			
		VARSANPÄÄ			

Isonkyrön vanhat puumerkit

Puumerkkejämme esittävä taulu on valmistunut. Kalervo Mielty on sen tehnyt tämän syksyn 2007 aikana. Se on arvokas osa kotiseututyötä.

Isossakyrössä tunnetaan 122 puumerkkiä, joita nyt saa kehystettynä kauniina tauluna. Uskon, että niitä tulee olemaan kotien seinätauluina ja käytetään esimerkiksi lahjaesineenä sukulaisille. Kelle tahansa se on hyvä muistoesine kotiseudulta. Suvun puumerkkiä olen nähnyt käytettävän rakennuksissa seinämerkkinä. Taitavat naiset ovat sovittaneet puumerkin tekemiinsä seinäkudonnaisiin.

Puumerkkien kokoelmaa tutki ja kokosi KJ Mielty ja se on ollut selostuksineen ainakin ”Asuttua maata” kirjassa 1972. Näin hänen työtään, kun hän oli tutkinut puumerkkejä Isonkyrön kirkonarkistosta, professori Heikki Hakosalon tekemästä talonmerkkien selvityskirjasta ja viimeksi v 1779 veroluettelosta.

Kustaa Vaasa oli 1540-vaiheilla aloittanut kiinteistöluettelon teettämisen, lähinnä tietysti

verotuksen tehostamiseksi. Henkilökohtaisia puumerkkejä on tehty myös ilman maanomistusta, usein kuitenkin perinnetietoihin perustuvana.

Kirjoitin 1972 puumerkkiaiheesta ja kun nyt aihe tuli esille, niin lähetän tämän Isonkyrön Jouluun saatteeksi.

Risto Knaapi

PUUMERKKI

Kantatalon tunnusmerkki
Omistusmerkki esineessä
Henkilökohtainen tunnus
Nimikirjoituksen vastine

Suomessa tunnetaan suuri määrä puumerkkejä. Ensimmäisiä on tavattu Kustaa Vaasan maakirjassa

v 1540-ajoilta. Verovelvollisiksi nimitetyllä on pitänyt olla tunnusmerkki, jonka tekemiseen ei ole tarvittu kirjoitustaitoaakaan.

Isonkyrön alueelta on tunnistettu 122 erilaista puumerkkiä. Paitsi allekirjoitusta, on puumerkkiä käytetty aseiden, tarvekalujen ja käyttöesineiden omistuksen pysyvänä merkinä. Puumerkki on kaiverrettu tai poltettu sopivaan kohtaan esineessä. Myös Vanhan kirkon kattopaaunuja on pitänyt talojen puolesta tehdä ja tuoda työmaalle, paanuista on tavattu hyvin säilyneitä puumerkkejä.

Puumerkkiä on pidetty yhtä virallisena kuin allekirjoitustakin, mutta nykyisin on kuitenkin todistettava, kuka sitä käyttää.

Isonkyrön tunnistetut kantatalojen puumerkit ovat liittyneet kyläryhmyykseen. Perusmerkkiin ovat seuraavat isännät laittaneet pieniä omia lisäyksiä, mutta peruskuviota ei ole muutettu. Puumerkit on useimmiten sellaisia, joita on voitu kaivertaa yksinkertaisella tavalla puuhun tai polttaa esineisiin.

Useista vanhoista sukujen esi-isien puumerkeistä ovat sukuseurat teettäneet vaakunan kaltaisia tunnuksia.

Isonkyrön kohdalla on ollut eräänä erikoisena piirteenä Keski-Euroopassa tunnettu Lothringen-risti. Siinä on perustana pystysuora pylväs, jossa on kaksi poikittaista ortta, lyhyempi ja alempana selvästi pidempi orsi.

Sotilassuvuilla on siihen lisätty tunnuksia, kuten nuolenkärkiä tai jousen kaaria, keihäitä tai muita sotilaallisia merkkejä. Maanviljelyyn sitoutuneilla suvuilla on alemman poikittaisen orren päät taivutettu kiinni maan kamaraan.

Lothringen tyyppisiä puumerkkejä on Isossakyrössä toistakymmentä. Eniten Lothringen-ristin näköisiä ovat Annala ja Hurri. Maahan taitettuja orsia: Knaapi, Jussila, Ventä, Keko, Tanttari, Erkkilä, Lakari, Hinttu, Ollikkala, Mustasuu/Ollila, Luoma ja Vaismaa nurinpäin.

Yhteyttä kaukomaihin on todistettu: Kyrönjoessa kerrotaan olleen Hansakauppiaiden perustama kauppasatama Vendälän kylän kohdalla. Vendien kansanryhmä oli Hansaliiton johoasemassa Pohjois-Saksassa. Kun kaupankäynti on ollut ystävällistä kanssakäymistä, niin puumerkin mallejakin on jäljennetty vieraiden tunnusmerkeistä.

Toisena selityksenä on, että Pohjanmaan hakkapeliitat ovat nähneet niitä retkillään ja omaksuneet omaan käyttöönsä. 30-vuotinen sota 1632 jälkeen on tuonut muutakin erikoista kokemusta.

Kaukomailta on myös hakaristi: Tuuri ja Seppänen. Puumerkit saattavat olla merkinä moninaisista yhteyksistä. Kontsaan jalkajousi liitetään monin tavoin Nuijasotaan.

Muistoja 60-luvun kunnalliskodilta

Tulin töihin ensimmäisen kerran kunnalliskodille 1965. Nimi vaihtui välillä vanhainkodiksi ja nyt se on Isonkyrön palvelukeskus. Koko Laurilanmäki on muutenkin tyystin muuttunut, yhtään rakennusta entisestä ei ole jäljellä. Kunnalliskodin pihapiiriin kuului päärakennuksen lisäksi sairas- ja mielisairasosasto, aittarivi, navetta, sikala, jäävarasto ja sauna sekä muhkea maakellari.

Talossa elettiin kokolailla entisajan maatalon tapaan. Lehmät oli tosin hävitetty vuotta aikaisemmin ja maito kunnalliskotiin tuli meijeriltä hinkeissä maitokuskin kyydillä. Navetta oli vuokrattu Ollikkalan Masalle välityskanalaksi ja aina välillä kanakarkulaisia kipitti pitkin pihaa ja kuoputti ruusunpenkeissä. Sika tai kaksi röhki sikalassa ja ne sitten kōtistettiin joulun edellä ja jokainen lihanpala käytettiin tipitarkkaan. Sialle syötettiin perunan kuoret ja kaikki muukin talousjäte, se oli sen ajan kierrätystä. Nylundin Arvi kuljetti sioille ruoat ja niinpä lahtipäivä sai Arvin täysin pois tolaltaan.

Ruokatalous toimi mahdollisimman pitkälle omavaraisuuden pohjalta. Viljaa ei enää viljelty, mutta perunat, juurekset ja Ritalan Lainalta ostetu kesä-, syys- ja kukkakaalintaimet kasvatettiin alapihan kasvimaalla. Pihapiirissä oli myös parikymmentä omenapuuta, viinimarjapensaita ja mansikkamaa. Kaikki säilöttiin ja käytettiin ruusunmarjoja myöten talon asukkaiden ravinnoksi. Näin saatiin vaihtelua ruokaan ja budjetti pieneksi. Emäntien, molempien Aino Korpeloiden ja vaihtuvan keittiöapulaisen työtaakka oli kyllä suunnaton. Puutarhatöihin olivat kaikki velvollisia osallistumaan, niin liikuntakykyiset asukkaat kuin henkilökuntakin varsinaisesta työtehtävästä riippumatta.

Varsinaista talonmiestä ei ollut mutta talon asukas Mustakallio huolehti lämmityksestä ja tarkasti sen tekikin. Puita ei saanut liialliseen lämmitykseen haaskata ja erityisen tarkka tuli olla lämpimän veden

käytössä. Vuodepotilaat pestiin kerran viikossa ammeessa ja sain nuhteita Mustakalliolta siitä, että vaihdoin veden jokaisen kylvetettävän välillä. Sama vesi olisi hänen mielestään kelvannut useammallekin.

Pyykki pestiin vanhassa saunassa ja vesi lämmitettiin padassa, josta se nostettiin paljuihin ja pyykki hinkattiin käsin harjalla. Likaisempaan pyykkiin käytettiin lipeäkiveä. Kesäisin pyykki liehui kuivumassa pihalla, mutta talvella se kannettiin päärakennuksen vintille kuivumaan. Pyykkiä tulikin runsaasti, sillä mitään nykyajan vaippoja ei ollut. Vuodepotilailla oli sängyssä patjan suojana kumikangas ja lakanan päällä pienempi kumikangas poikkilakanan alla ja päällimmäisenä vanhoja alusvaatteita ja sanomalehteäkin imemässä märkyyttä.

Huoneissa oli aina monta asukasta, joten omaa rauhaa ei juuri ollut. Pieniä kahinoitakin syntyi, kun yhden henkeä ahdisti ja toisen lonkaa sitten porotti, kun ikkuna avattiin. Ahtaissa huoneissa ei omille vähillekään tavaroille tahtonut olla tilaa. Erityisen tärkeitä asukkaille olivat joulukortit, niiden määrällä ja kiillolla oli oma arvonsa.

Kaikki talon tavara oli tarkoin kirjattu ja inventaario tehtiin kerran vuodessa. Silloin sosiaalilautakunnan jäsenet tulivat taloon ja kaikki laskettiin. Jokaisen lusikan, kaudan, lakanan, villasukkan ja jopa patalapunkin oli oltava tallessa. Kerran ainakin yksi patalappu puuttui sairasosastolta ja Salomäen Meeri nopeana tikkuajana sai sen tehtyä sillä aikaa, kun sosiaalilautakunnan jäsen oli syömässä. Niin nuhteita säästyttiin sillä kertaa.

Tuon ajan asukkaista on elossa tietääkseni enää yksi ja henkilökunnastakin suurin osa on jo nukkunut pois. Lämmöllä ajattelen niitä ihmisiä ja ajan kultaamia muistoja, mutta olen onnellinen nykypäivän paremmista olosuhteista.

Raili Luoma

Tervajoen Viihdekuoro,

kevyttä ja vakavaa musiikkia 20-vuoden ajan.

Tervajoen Viihdekuoro on kokoontunut ensimmäisen kerran 1.10.1987. Miten kuoro sai alkunsa? Edellisenä keväänä kaksi tervajokelaista rouvaa, Kaija Suokko ja Aila Peltoniemi olivat hiihtolenkillä. Hiihdon lomassa he olivat varmaankin myös vähän laulelleet.

Kumpikin lauluhiemisinä olivat miettineet ja jutelleet, että paikkakunnalta puuttuu kuoro, joka esittäisi perinteisen kuorolaulun rinnalle myös kevyempää ohjelmistoa.

Silloin he saivat idean ottaa yhteyttä silloiseen Kyrönmaan opiston rehtoriin Matti Härmään. Kyselivät häneltä, että voisiko tällaisen kuoron ottaa opiston ohjelmistoon. Härmä oli ollut asialle myönteinen, mutta empinyt, saadaanko siihen laulajia.

Laulajat löytyivät yllättävän helposti. Joukkoon saatiin miehiä ja naisia niin paljon, että kuoro harjoitteli 4-äänisesti. Mainittakoon, että yksi kuorolaisemme, Irja Torikka, on ollut mukana alusta asti.

Johtajat

Kuorollamme on ollut neljä johtajaa. Kuorolla oli onni saada ensimmäiseksi johtajakseen vaasalaisen Matti Välimäen, joka on myös toiminut tanssiorkesterin muusikkona. Taitavana pianistina, laulajana ja kevyen musiikin asiantuntijana hänen työnsä jälki näkyy ja soi toivon mukaan kuorossa vielä tänäänkin.

Hän johti kuoroa aina vuoteen -93, jolloin kuoro sai johtajakseen jo edesmenneen Aleksi Riikosen. Inkeriläissyntyinen Aleksi Riikonen oli pitkänlinjan musiikkiosaaja. Hän toi kuoroon omia sävellyksiäänkin.

Vuodesta -96 johtajana toimi nuori Hannu Antila.

Hannun jälkeen johtajan puikkoihin astui vuonna -99 nykyinen johtajamme Veli-Matti Pietikäinen.

Vuosien varrelta

Kuoron laulajamäärä on tänä päivänä runsas kolmekymmentä. Tähän iloiseen harrastukseemme kokoonnumme aina maanantai-iltaisin harjoittelemaan ohjelmistoamme. Harjoitukset säilyvät mielenkiintoisina, koska kuorolla on tavoite, mihin ohjelmistoa harjoitellaan. Kuoromme päätapahtuma on yleensä ollut kevätkonsertti. Pyydettyessä olemme olleet esiintymässä erilaisissa tilaisuuksissa kuten Laihian Mallastehtaalla, syntymäpäivillä, muitten kuorojen vieraina. Vaativin esiintyminen on ollut ehkä viime keväinen vierailu Vaasan kuorofestivaaleilla. Emme voi myöskään unohtaa joululauluesiintymisiä vanhainkodeilla.

Kuoromme näyttää nyt oikealta kuorolta, koska meitä on kolmisenkymmentä. Aina ei kuitenkaan vuosien varrella ole ollut tilanne näin hyvä. Laulajien vähyys on varmasti jossain vaiheessa jokaisen kuoron ongelma, syitä voi olla moniakkin. Eräänä positiivisena asiana kuoromme kasvamiseen on ollut nimen vaihtuminen Tervajoen viihdekuorosta Kyrönmaan viihdekuoroksi. Entisessä nimessä ei ollut mitään vikaa, mutta ehkä moni luuli sen olevan vain tervajokelaisille.

Kuoromme kannalta hyvä asia on ollut saada pitää jo pitkään johtajanamme Veli-Matti. Häntä meidän tulee kiittää hyvästä ja kannustavasta johtamistavasta, omaakin aikaansa meihin tuhlaten.

Tästä meidän on hyvä jatkaa uudelle vuosikymmenelle.

Erkki Ruohonen

Isonkyrön 1700-luvun markkinat kokosi ihmisiä läheltä ja kaukaa Vanhan Kirkon kupeelle. Vanhan-ajan tunnelma henkii niin kojuissa, myyjien asusteissa kuin myytävissä tuotteissa. Useat käsityöläiset antoivat työnäytöksiä perinteisistä työtavoista. Alueella pikkuväkeä viihdytti Pikku Aasin Nukketeatteri ja lapset saivat kokeilla myös hevoscärräajelua.

Sirpistä puimuriin -näyttely oli esillä 25-26 elokuuta Vanhan Kirkon maisemissa. Vanhojen koneitten harrastajat olivat tuoneet esille uudenveroisiksi entisöimiään masiinoja. Työnäytökset kiinnostivat kaikenikäisiä, onhan harvinaista nähdä näin vanhoja koneita tositoimissa.

Keväällä Isonkyrön yrittäjät tekivät kevätretken Ouluun. Teatterikappaleena oli Kari Hotakaisen Juoksuhaudan tie. Teatterikappale ei ollut mikään kepeä juttu vaan oikeasti aiheutti keskustelua. Tulomatalla poikettiin Kalajoella syömään merenrannalle Lokkilinna-nimiseen paikkaan.

Röökkin laavu Lehmäjoella oli tämän keväisen patikkaretken suunta. Reitti kuuluu kyröön patikkareitistöön. Polku ei ollut ehtinyt kovin paljoa kulua kulkijoiden alla. Nuotiotulilla oli mukava istuksia ja pohtia maailman asioita. Kuvat: PViljanmaa

Kalliojärvellä pyörähti keväällä kesäteatteri-toiminta vauhdilla käyntiin. Näytöksiä oli viikonloppuisin ja väkeä tuli aina paikalle vaikka sadekesä jonkin verran hankaloitti ainakin katsomossa. Yrittäjille tarjosi Ylihärmän Säästöpankki teatteri-illan näytöskappaleena teatteri Kajon "otetaan taas".

Kyronmaan yrittäjät järjestivät yhdessä elinkeinoasiamies Mika Erkkilän kanssa laatuillan Vaasassa. Opimme laadun merkityksestä menekkiin. Lopuksi saimme kokeillen testata eri viinien vaikutusta ruokalajien makuihin. Hieman vaikea oli erottaa oliko satulamaista vai sikarimaista, makea ja hapan erottui huomattavasti helpommin.

Torin paikka muuttui. Uusitut kojut siirrettiin kunnantalon pihamaalle, näkyvään ja siistimpään paikkaan. Vielä kun saadaan kokuille hyvä laattapohja niin kelpaa myyjien ja asiakkaiden kauppaa tehdä. Lokakuun alussa kahviteltiin kunnan ja yrittäjien toimesta. Nyt vain toivotaan että niin kauppiat kuin asiakkaatkin löytävät paikan.

Yrittäjien tutustuminen paikallisiin yrittäjiin jatkui edelleen vuonna 2007. Lehmäjoella tutustuttiin Lehmäjoen Puutyön toimintaan, sitten kävimme Tuurinkosken konekantaan katsastamassa ja lopuksi kahvitelun lomassa kuunneltiin Mäkysen Aaron esittelyä omasta huoltamo/baaristaan.

Yrittäjät tutustumassa Veljekset Lehtosen tiloihin ja toimintatapoihin. Samalla saimme tietoa Pro Botniasta ja kävimme katsomassa Alumecon ikkunapuitteiden valmistusta.

Yrityskierroksella Kyröprintissä ja sieltä matka jatkui Kyrönmaan Pesulaan.

Vierailimme Kalliojärven Viihdekeskuksessa ja kävimme samalla reissulla Kalliojärven Majoilla. Harmi että lumet olivat niin sulaneet, ettemme enää päässeet testaamaan uutta Snowtubing-mäkeä.

Yritysvierailut jatkuivat vielä syksyllä Kyröpellon kauppa/museolla sekä Kuljetusliike Ylisellä. Kävimme myös tutustumassa Johan Puun toimintaan, jossa jo kiivaasti valmistauduttiin joulun sesonkiin. Syksyn viimeinen vierailun kohde on Nortec Metal Oy. Vierailut ovat olleet antoisia. On ollut hienoa tutustua erilaisten yrittäjien toimintaan. Kiitos kaikille jotka ovat meidät vastaan ottaneet ja kaikille mukana olleille.

**Hyvää Joulua
ja
Onnellista
Uutta Vuotta 2008**

**Tervajoen
Kiviveistämö Oy**

puh.06-478 7600
fax 06-478 7620

www.tervajoenkiviveistamo.fi

**Isonkyrön
seurakunta**

*toivottaa
Pohjankyrön kansalle
Joulurauhaa ja
Siunausta Vuodelle 2008*

**Maanrakennus
Hannu Korvola**

*Hyvää Joulua ja
Onnellista tulevaa vuotta!*

**SÄHKÖALAN
AMMATTILAINEN**

Toikan Sähkötyö Ky

66440 TERVAJOKI
06-478 5410, AUTO 0400-364 160
Telefax 06-478 5695

S & M ERKKILÄ OY

- Karjankuljetus
- Autokorjaamo

- päällirakenteet - rakennemuutokset

Aulis Nuuja Oy

aulis.nuuja@aulisnuuja.fi
www.aulisnuuja.fi
Puh. 06-471 4444, fax 06-471 4666
0400-66 4444

**SUPER biokiinnite
VILJELYSOPIMUKSET
AKU viljasiilot
AKU-30 viljaruuvi
AKU-100
vaahtomerkkkausaine
Kuivaajan saneeraukset**

*Hyvää Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta!*

KYRÖNMAAN SAMMUTINHUOLTO KY

**SISÄASIAINMINISTERIÖN
HYVÄKSYMÄ SAMMUTINHUOLTO**

● **MYYNТИ** ● **TÄYTE JA TARKASTUKSET**

VAASA
Liisantie 1
Puh. 322 3465

ISOKYRÖ
Puh. 471 3840
0400-762 195
322 3465

TYÖNANTAJA

Oletko vailla työvoimaa?
Kiinnostaako työharjoittelija?
Oppisopimuskoulutus?
Palkkatuella työllistäminen?

Ota yhteyttä !

**TYÖLLE TEKIJÄ – TEKIJÄLLE
TYÖTÄ PROJEKTI**

Projektivetäjä Marjo Mäkelä
puh: 050 431 9727
Työpaja Arpeeti, Lamminkuja 2,
66440 Tervajoki
e-mail: marjo.makela@netikka.fi

 Työvoimatoimisto

Kiittäen kuluneesta vuodesta
toivotan asiakkaileni

**Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta**

Korjaamo Arto Kuusikko
471 3900, 0400-160 230

<p style="text-align: center;">Kuljetusliike LAURI YLINEN Ky Hitsauskaasut- ja tarvikkeet Nestekaasua Tervajoki, puh 478 5070</p>	<p style="text-align: center;">Paulan Pirssi Paula Markko • 0400 668 113 • 0400 362 027</p>
<p style="text-align: center;">V-M TUOMINEN Oy puh 06- 472 4784, 0400-567 447</p>	<p style="text-align: center;">KYRÖÖNKIRJURIT OY Pohjankyröntie 136, Isokyrö Alli Koskinen-Keko Virpi Kukila Puh/fax 06-471 3672 Puh/fax 06-472 4066</p>
<p> LVI-HUOLTO Janne Salmi LVI-asennus ja huolto Öljypoltin asennus ja huolto 050 528 7109</p>	<p style="text-align: center;">Isonkyrön Kukka ja Lahja Pohjankyröntie 140 Hilkka Huhtamäki puh. 471 4200</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center; margin-left: auto; margin-right: auto;"> <p><i>Rauhallista Joulunaikaa ja Onnellista tulevaa Vuotta</i></p> </div>
<p style="text-align: center;">Kuljetus J. Kujala Ky Luhdantie 54, 61500 Isokyrö Timo Kujala 0500-365 666 Fax 472 4551</p>	<p style="text-align: center;">Helkan siivouspalvelu HELKA AITTANEN 0400 222 308 •Siivouspalvelut Kyrönmaan alueella</p>
<p style="text-align: center;">Olli Riihimäki Oy Puh. 0400-662 289</p>	<p style="text-align: center;">Kalevi Riihimäki maatalouskuljetukset puh. 0400-263 511</p>
<p style="text-align: center;"> Juhani Saukko Ky</p>	<p style="text-align: center;">Heikki Riihimäki Oy Puh. 472 4546, 0400-861 028</p>
<div style="background-color: #e0e0e0; padding: 10px;"> <p>Vuokraa kone ja puhalla itse!</p> <ul style="list-style-type: none"> • eristeet ja kone mahtuvat kärryyn • puhaltamalla täyriä kaikki kolot • edullinen ja nopea eristystyö • ekologinen puukuitueriste ei kutsise • helpolla energialaskua pienemmäksi <p>Soita! 020 8363156</p> <div style="text-align: right;"> <p>Elämää kestävä lämmöneriste</p> </div> </div>	<p style="text-align: center;">LINJA-AUTOLIIKENNE</p> <p style="text-align: center;">Jussi Lehtonen</p> <p style="text-align: center;">06-471 3860, GSM 0400-797 000 www.jussilehtonen.com</p> <hr/> <p style="text-align: center;">Tmi Hannu Lehtorinta Rakennuskonevuokraus ja rakennuspellitykset puh. 0500-868 713</p>

OY AUTOKOULU
A. RETTI AB

VÄHÄKYRÖ
Puh. 478 4363
GSM 0500 567 411

ISOKYRÖ
Puh. 471 3636

Lakeuden NEON VALOMAINOKSET

Marttilantie 10
P. 414 9733, F. 414 97 24, 0400 265 235
www.lakeudenneon.fi

Nopea ja puhdas kalkki

www.nordkalk.com

Stainless Steel Specialist
ILVES
M E T A L L I

- Elintarviketeollisuuden koneet ja laitteet
- Ruostumattomat teräsrakenteet

Puh 06 - 4716 300
www.ilvesmetalli.com

**OSTEOPAATTI
ILPO TOIKKANEN**

- Nikama- ja nivelkäsittelyt ja tutkimukset
- Akupunktiot ja hieronta

Keskuskatu 5, Isokyrö
Puh. 471 3715, 0400-635 469

Fiberjoint Oy

Valokuitukaapelihiitukset

Kortesluomantie 526, 61550 Orismala
GSM 0400-366 632
e-mail: vesa.valtari@netikka.fi

Automaalaamo Koski

P. 472 4355
f. 472 4855
Martti 0500-162 488
Rainer 050-583 1601

**KIRJANPITO- JA
TILINTARKASTUSPALVELU**

Tuula Kupari
040-741 3198

Haluatko auton Saksasta?

Välitämme ja kuljetamme ajoneuvot Saksasta.
Hoidamme myös katsastuksen ja tullauksen.
Ajoneuvokuljetukset myös kotimaassa.
Kuljetusliike Jorma Havina ISOKYRÖ
Jorma Havina 0400 666 096
Antti Havina +491 609 511 8352

Parturi-Kampaamo

Enna

P. 06 471 3830

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

RAKENNUSPALVELU

t:mi Veli-Jussi Viertola

puh. 471 4031, 0500-564 618

Isonkyrön Kiinteistöhuolto

Timo Saranpää
050-328 0280

*Hyvää Joulua
ja Onnellista
Uutta Vuotta!*

*Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!
Kiitos kuluneesta vuodesta.*

PARTURI-KAMPAAMO

F I I A

Anne Uusihaka
puh. 471 4220

MUNKIN KAUPPA ja KASVIHUONE

66440 TERVAJOKI, puh. 06-478 5088

*Hyvää Joulua
ja Onnellista
Uutta Vuotta!*

Asiamiesposti palvelee sinua liikkeen
aukioloaikoina

Lähikauppias

Valinta Mäkinen

61550 ORISMALA, puh. 472 4580

ISONKYRÖN KULJETUS OY

www.isonkyronkuljetus.fi
puh. 0500-268 333

Radio -ja TV

huolto

sekä muu sähkölaitehuolto

Kyrönmaan Elektronikka

Juhani Kujala

Jussintie 4
(Paavolantie2)
Puh. 471 3491,
0500-560 411

Pohjankyröntie 139, 61500 ISOKYRÖ
puh. (06) 471 3362

Tmi MAKUMARIA
kiittää asiakkaitaan
kuluneesta vuodesta ja
toivottaa hyvää tulevaa
vuotta 2008 kaikille!

LOUNAS-KAHVIO

Maria Vuoriluoma
Pohjankyröntie 136
61500 Isokyrö
Puh. 06-471 4430 / 050-434 4432

*Hyvää Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta!*

Polyno Oy
Ritaalantie 3, FI-66440 TERVAJOKI
Tel. +358 (0)30 624 2380, Fax +358 (0)03 624 2389
www.pyroll.com

PYÖRÄKORJAAMO

T:MI HARRY KARHU

Pohjankyröntie 176 • 61500 Isokyrö
0400-569 808

Joulurauhaa
Vihersuunnittelu
Kirsi Salomaa Ky
Salomaantie 66, 61520 Lehmäjoki
0500 868 765, www.salomaantaimisto.net

Riemukasta Joulua ja Uutta Vuotta
toivottaa

Puusepänliike **KEIJO HISSA**

Keittiö-, komero- ja kylpyhuonekalusteet
Yryseläntie 49, 66440 Tervajoki
Puh. 478 5052, auto 0500 668 513, fax 478 5056

Raimo Somppi Ay
puh. 0500-265 106

HAUTAUSPALVELU **NIEMI**

Keskuskatu 2
ISOKYRÖ
p. 471 3760

Palonkylän
parturi-kampaamo
Virpi Palo
Palonkyläntie 17
4714 230

ravintola
Kirsikka
Sinikka Jokinen
Loukontie 6, 66440 Tervajoki
Puh. (06) 478 5770

SEO-HUOLTO **LEHMÄJOKI**

Mäkynen ky
puh. 472 4286
050 326 3845 (Aaro)
FAX (06) 472 4391

KYRÖNMAAN
PESULA
Puh. 478 4866
SUSANNA JA ERKKI JÄRVINEN

TAKSI

Tarja Hasunen
Tervajoki
0400 268 088
0500 268 088

LEHMÄJOEN PUUTYÖ
Puusepännöitä vuodesta 1966 ja edelleen mittatilauksena
asiakkaille asentaen toimitettuna.
Timo, Juhani ja Ilmari Karhu
Puh. 472 4271 0400 264 733
TOIVOTAMME KAIKILLE RAUHALLISTA JOULUNAIKAA!

JJR

KURIIRI

050-555 5669

0500-261 032

050-532 3111

KULJETUSPALVELU

www.jr-kuriiri.fi*Kaiken maailman
Autoille***Esa Tiilikka Oy**
040 559 6210Auto- ja Konekorjaamo
Velj. Lehtonen Ay
Latosaarentie 13
Puh. 471 3268

Kuljetusliike

VOLPARTS OyAutojen kuljetus + välitys
Suomi - Saksa

Puh 0400 665 034

0400 977 364

Fax (06) 478 5680

J. WAISMAARuusupurontie 214
ISOKYRÖ**T:mi Raimo Kaksonen**Vesitorrintie 10, Tervajoki
Puh. 478 5276, 040 550 1312
Radio-, TV- ja antennihuolto**LEIPOMO** 040 595 8218
TAKSI 040 595 9210
KAIVOT 040 503 5047www.rinta-jouppi.comja www.auto.fi

Noin 1600 auton

JÄTTIVALIKOIMA
kuvilla ja tiedoilla netissä!**Rinta-Joupin Autoliike**

TERVAJOKI • TURKU • HELSINKI • PORI • VAASA • OULU • JYVÄSKYLÄ • MIKKELI

TERVAJOKI • (06) 478 7700

- Nahka
 - Turkis
 - Kangas
- ompelimo**
Raija Moilanen
 Hälväntie 828
 66440 Tervajoki
 Puh. (06) 478 1518
 050 533 2918

Isokyrö

*Hyvää Joulua
 ja
 Onnellista Uutta
 Vuotta!*

DIESELKORJAAMO
V. KUJALA

Kuljetus Ikola
 0400-267699

JUHA KOSKELA design
 Liliuksenmutka 7 ISOKYRÖ 06-471 3704
 juhakoskela@netikka.fi www.juhakoskela.com

**KYRÖNMAAN
 LÄHIVAKUUTUS**
 Tervajoki
 020 522 4560

Star-Auto Oy
 AUTOMYYNTI & MAALAAMO
 ISOKYRÖ 06 471 3701, 0500 661 381
 www.starauto.fi

✳️ Luotettavaa Autokauppaa ✳️

Kiittäen kuluneesta vuodesta
Tapani Kangas
 Puh. 472 4217
 Lehmäjoki
 Toiminta jatkuu edelleen

ISONKYRÖN FYSIKAALINEN HOITOLAITOS

ISOKYRÖ puh. 471 3467 • VÄHÄKYRÖ puh. 478 4598

FYSIKAALISET HOIDOT • HIERONTA • KUNTOSALI • UIMA-ALLAS
 KOKOUSTILAT • SAUNA • GRILLIKOTA • AVANTOUINTI

**Tervajoen
 AUTOHUOLTO**

Loukontie 5, 66440 Tervajoki
 Avoimma ma-pe 8.00 - 17.00
 la 8.30 - 14.00
 Huolto puh. 478 7025
 Varaosat puh. 478 7000
 www.tervajoenautohuolto.com

*Hyvää Joulua ja
 Onnellista Uutta Vuotta*

Huollot ja varaosat kaikkiin
 automerkkeihin

TOYOTA - HONDA
 Huolto ja alkuperäisosat

*Siinä, sydämeni, on sinun hiljaisuutesi
sinun juhlasii, joulusi.*

*Rukouksesi olkoon vain:
valaise minun tallini, joulun lapsi.*

Jumalan Poika, maailman valo.

Kuuntele sydämeni.

*Anna Hänen siunata tämä hetki,
tämä joulu, tämä elämä.*

(Pia Perkiö)

Rauhallista Joulua!

Ylihärman

Säästöpankki

Isokyrö Puh. (06) 471 5000

**ARKKITEHTUURITOIMISTO
JUKKA ULVINEN**

Ruusupurontie 5 ISOKYRÖ
puh/fax (06) 472 4618 ja 0400 661 421
jukka.ulvinen@netikka.fi

*Rauhallista Joulua ja hyvää
Uutta Vuotta
toivottaa*

**KORJAAMO
Heikki Maunuksela**

Puh. 0500 561 593
(06) 472 4556

Nortech
M E T A L O Y

KONEISTUSPALVELUT TEOLLISUUDELLE

Tolkintie 21, 61500 Isokyrö
Puh. (06) 471 6700
nortech@nortech.fi, www.nortech.fi

TAKSI
Seija Leppinen
 Taksi/invapalvelut
 puh. 050 594 4863

Agro-Konsultointi Ky
 Timo Ikola
 ● Maatalouden neuvontapalvelut
 ● ISO-VILJA[®] -teknologia
 Pollarintie 36 GSM 0400 488
 61500 ISOKYRÖ 949
 0500 488 949
 Koti/fax (06) 422 0190

VM-KULJETUS OY

- Nostolavat
- Vaihtolavakuljetukset
- Hiekoitukset ja harjaukset

Veli-matti Lepistö • Gsm 050 325 9725 • Isokyrö
www.vmkuljetus.fi

Ainon Värjäamo t:mi
 Isokyrö
 (06) 471 4144, 0500 942 572
 -huonekalujen peruskunnostus

Pohjankyröntie 135, Isokyrö
 Puh. (06) 478 8000, fax (06) 478 8020

Isonkyrön Apteekki

Palvelemme ma-pe 9-17, la 9-13

 artonauto

www.artonauto.fi

POHJANMAAN LAAJIN NELIVETOMALLISTO

FORESTER

LEGACY

OUTBACK

IMPREZA

TIRBECA

SANTA FE

TUCSON

GRAND VITARA

JIMNY

LIANA

Sx4

SWIFT

**NELIVETOJA
 KAIKISSA
 KOKOLUOKISSA**

artonauto

Kaupparaitti 17 66440 Tervajoki 06-4788 775

SUBARU

HYUNDAI

SUZUKI
 Way of Life!

**Tule meille olemme
erikoistuneet tuki- ja liikuntaelin
fysioterapiaan ja Kelan vaikea
vammaisten kuntoutukseen**

Fysioterapia - hieronta - Personal Training

Erikoisosaamista
lihäs-, nivel- ja
hermoperäisten
ongelmien
hoitoon.

Avoimna
sopimuksen
mukaan.

Fysiopiste

ISOKYRÖ
Kyrööntie 3

Puh. 0400 363 387

SEINÄJOKI
Välkilänkatu 7

Puh. 040 838 2212

www.fysiopiste.com

Jouluiset lahjakortit:

3x45min hieronta 70,- (norm. 75,-)

1x60min hieronta 28,- (norm. 30,-)

Kevään ryhmät:

Kuntotalkoo (aloittajien ryhmä) ke 17-18

Kuntotalkoo (jatkoryhmä) ke 18-19

*Työyhteisöjen kehittämiskoulutusta
toimintakokemusmenetelmin ja perinteisin
luennoin työilmapiiriin, vuorovaikutustai-
tojen, itsetunnon, johtamistaitojen jne.
kehittämiseen ja laajentamiseen.*

*Ohjelmanpalveluja juhliin, kokouksiin
ja tyky-päiviin
yhdessä luonnossa liikkuen,
leikkien, kisailen, tanssien jne.*

*Elämystoteutus Elät Oy
puh. 0400 871 522
liisakn@netikka.fi*

**HYVIEN AUTOJEN OSTOPAIKKA -
TERVETULOAA KAUPOLLE!**

www.kaupparaitinauto.fi
tai
www.tervajoki.fi

OSTO
VAIHTO
RAHOITUS

TERVAJOKI
Kaupparaitin

AUTO OY

Samu Lapiolahti
0400-758 840

Kaupparaitti 15
TERVAJOKI

Avoimna:
Ark. 9-18
La. 9-15

PIENET KULUT, HALVAT HINNAT!

www.lae.fi

TOYOTA PURKUOSAT

Lae Invest Oy

LAURILANTIE 7, 61500 ISOKYRÖ
p. 010 548 6666, 0400 763 065

JK

KIRJANPITO
& TILINTARKASTUS

JUHA KILTILÄ
HTM

MAIJALANTIE 2
66440 TERVAJOKI
PUH./FAX 06 - 478 5700
juha.kiltila@netikka.fi

Kokonaisvaltaista ATK-palvelua

Laitteet ja ohjelmat kotiin ja konttoriin
Tarvikkeet, huolto ja korjaus

RSC Oy
Retail Soft Consulting

Pohjankyröntie 136
(Isonkyrön kunnantalo)
61500 ISOKYRÖ
Puh. 06 471 6900
Fax. 06 471 6901

Poikkea A-Katsastukseen - tiedät autostasi enemmän

Tule kuten tahdot,
palvelemme joustavasti
ja monipuolisesti

Tervetuloa

Tervajoki
Köpingintie 7, p.075 323 3480
Ma - Pe 08.00 - 17.00

www.a-katsastus.fi

RAVINTOLALAITTEET
KYRÖNHÖVI www.kyronhoivi.com
puh. 0500-240 742

 Auktorisoitu
Taloushallintoliiton jäsen
Tilitsto M. Ylkänen Ay
puh. 474 2500

HYVÄÄ JOULUA!

Glasberg Oy
LASINPUHALTAMO
Puh: 041-5353986

 **Riihimäki
Trans**

Nordea Pankki, Suomi Oy

Asematie 5
Tervajoki

nordea.fi

Hanki lahjat helposti ja nauti joulun odotuksesta

- Nordea rahastolahja tai Kasvutili, jotka myös kannustavat suunnitelmalliseen säästämiseen.
- Elektronisen lahjakortin hankit helposti verkkopankissa. Mukaan liität samalla myös oman joulutervehdyksesi.
- Solo-torilla teet joululahjaostoksia leppoisasti yli 700 liikkeessä. Verko-ostokset maksat turvallisesti pankkitunnuksilla. Klikkaa [www.nordea.fi / solotori](http://www.nordea.fi/solotori).

Tutustu lahjavalikoimaamme konttorissamme tai osoitteessa www.nordea.fi

Teemme sen mahdolliseksi

Nordea

Kirjanpito palvelu

Armi Komsu

Varsahaantie 1, 61500 Isokyrö
06-4713810, 0400-803657

KALEVALAINEN JÄSENKORJAAJA
KOULUTETTU HIEROJA
DIPLOMIVYÖHYKETERAPEUTTI

MARJA HIETIKKO

OP:n talo A-rappu, Lukkarinmäentie 2 A 2
ISOKYRÖ
Puh työ 040-556 8319

Jäsentenkorjaus
Hieronta
Koko kehon
vyöhyketerapia

MARKET TERVAJOKI 478 5131
MA-PE 9-21, LA 9-18, SU 12-18 BONUS JOPA 6%

TILI-LEHTONEN

www.tili-lehtonen.fi

Tilitoimistopalveluja vuodesta 1989
(06) 478 5722, 0500 663 112

KYRÖNMAAN TILITOIMISTO

Lukkarinmäentie 2 B 2 Puh. 4713 526

Mäkelän Ratsastustalli

Nurmelantie 195, Isokyrö
Terhi puh. 040 593 1010

IRP RAIVAUS OY

SÄHKÖLINJOJEN RAIVAUKSET

Puh/fax. (06) 4783181, 0400-507475
arto.harjula@raivaus.inet.fi

RAKENTAJAT, ISÄNNÖITSIJÄT

Suunnittelut, valvonnat 30 vuoden kokemuksella

Kuntoarviot kerros- ja rivitaloihin

SUUNNITTELU LINTALA OY

Tervajoki, p. 040 540 1040
suunnittelu.lintala@elisanet.fi

Kyrönmaan Elektroniikka

Isokyrö
(06) 471 3491, 0500 560 411
Radio ja TV huolto
Muu sähkölaitehuolto

Y&T-Trans Ky

Orismala
050 529 3833, 0400 839 416

Sautausseimistö Leino

PUH 471 3457

Ässä-auto

Kaupparaitti 22, Tervajoki
Puh. 478 5339, 0400 883 987
www.assa-auto.com

JÖHAN

Puh. 472 4798

Konekeltto Oy

-betonipatsaat

-pihalaatat

-harkot

0500-365268

Tarkan Torvi

Tervajoki

Äänentoisto- ja viestintäpalvelut

0400 772 817

Vakkilan Maalaus ja Entisöinti

- Maalaus- ja tapetointityöt

- Huonekalujen entisöintityöt

Kettulan entinen liikekiinteistö

61500 Isokyrö

041 434 2443

Justime Ky

Isokyrö

(06) 471 3054, 0400 142 754

BT-Yhtymä

-pehmo- ja hygieniapaperien myynti

-kattaustuotteet

040 725 2052

Heikki Laine

puh. 472 4385

-puutavarakuljetukset

Tarjantin Kahvikamari

- Lounas ma-la klo 11-14 noutopöydästä
- Pizzaa päivittäin klo 16-21
- Kahviossa leivonnaiset moneen makuun omasta uunista

Asiakaspaikkoja 65

Tervetuloa syömään!

Tarjantin Kahvikamari

Keskuskatu 5

61500 Isokyrö

(06) 471 3875, 050 565 0509

Autoilija Veli-Matti Kukila

0400-266880

Kuljetus Kuus4 oy

Ruusupurontie 4

4713355, 0400-160421

TANUN TAVARA

K.Lehtonen

Perttiläntie 603

Puh. 472 4504, 0500 861 165

**Tuurinkosken
Koneyhtymä
-metsäkoneurakointia**

**Kyrönmaan Palvelutaxit
ESKO HAANPÄÄ**

Taxit: 0400-364 970, 0500-364 970, 0400-866 968

• invavarustuksella, hissi, paarit, 1+8

• pikkubussi vuokralle

• seulottua ruokamultaa • täytemaata
• nurmikkojen tekoa • Esko 0400-364 970

Esan Paja Oy

Lehmäjoki

(06) 472 4340, 0500 363 834

AUTOKORJAAMO MAALAAMO

- * KOLARIKORJAUKSET
- * HIEKKAPUHALLUKSET
- * MAALAUKSET
- * KATSASTUSREMONTIT
- * KATSASTUSPALVELU
- * VAKUUTUSYHTIÖN TYÖT

JMJ KAHELIN KY

Laurilantie 5, 61500 Isokyrö

Puh./Fax (06) 471 3720, 0500 403 982

*Kiitämme kuluneesta
vuodesta ja toivotamme
Rauhallista Joulua ja
Onnea Uudelle Vuodelle*

Pohjankyrö

Jupen Autofiksaus

045 638 3561, 050 556 3005

472 4500

Varraskebab- annokset

Orismalantie 6, 61550

Orismala

Puh. (06) 472 4661

kupenauto@kupenauto.fi

kupenauto.fi

Hydraulinen **Reini-** Uppopumppu

- siirtää vettä ja lietteitä
- imuaukolla hakkuriterät
- kestää kiviä ja tyhjäkäyntiä
- ei tarvitse syöttövesiä
- kolme eri kokoa:
max.tuotot 2-10 m³/min

Meiltä myös: putket, letkut, pikaliittimet ja kiristimet

Mäki-Reini Oy e-mail: info@maki-reini.fi
P.06-4713 144, 0400 262 485 www.maki-reini.fi

HANNUN AUTOSEPÄT

0400 900 178, 0400 661 785

H-autojen korjaus ja myynti
HUOM!!! Myös tuulilasiin korjaukset

Kiikan Tilapakkaamo Oy

Orismala
0400 564 004

Puh. 0400-669 164, 471 4164

T
O
I
V
O
T
A
M
M
E

A
S
I
A
K
K
A
I
L
L
E
M
M
E

Tilaus- ja pitopalvelu WANHA TUPA

Tule viettämään Kotiseutupalolalle yksityis-tilaisuuksia ja kokouksia. Tilauksesta leivonnaiset kotileipomostamme. Tiedustelut ja varaukset: Puh. 471 3443, 040 730 9390.

Käsityö- ja lahjaliike VILLAVINTTI

Palveluva ja paketoiva myymälä Kotiseutupalolla. Meiltä kotimaiset pohjalais-tuotteet, kynttilät ja liinat.

MA-PE 10-18, LA 10-15, SU 12-15
Puh. 470 1330, 0400 865 282

Kudonta- ja kurssipaikka TAITOKESKUS

Tervetuloa kutomaan valmiisiin loimiin ohjatuksi: MA-KE 12-20, TO 10-17
Taitopajat MA ja KE klo 13-20
Ent. kotiteoll.koulu, Liliuksenmutka 7, 2 krs.
Puh. 044 545 5810

R
A
U
H
A
L
L
I
S
T
A

J
O
U
L
U
N
A
I
K
A
A

**KOLARIKORJAAMO
H.MÄKYNEN**

Olkitie 28
66440 Tervajoki

maalaukset, kolariryöt
040 557 8331

*Joulun toivotuimmat lafjat.
Tule tutustumaan laajaan valikoimaamme.*

KULTASEPÄNLIIKE AKI ARO Ky

Kauppakatu, 66400 Laihia

PUH. (06) 477 0324

***Hyvää Joulua ja
Onnellista uutta vuotta***

ISONKYRÖN LVIS

PL 26, 61501 ISOKYRÖ

puh. (06) 471 4190

Gsm 040 506 4190

www.isonkyronlvi.fi

myynti asennus huolto suunnittelu

Pohjankyröntie 139
61500 Isokyrö

liike avoinna
ark. 8-16.30
la 9-12

LVI-TYÖ S.Keisanen

*kiittää asiakkaitaan
kuluneesta vuodesta*

ja toivottaa

Rauhallista Joulua

ja

Onnea Vuodelle 2008

61550 ORISMALA

puh. 472 4673, 0400 366 473

KALLIOJÄRVEN VIHDEKESKUS

MAJOITUS- TANSSIT- JUHLAT JA KOKOUKSET
Tiedustelut ja varaukset 0400 667 629/ Harri Maunuksela

- Huippuartisteja joka viikonloppu
- Juhla- ja kokoustiloja 20-400 asiakkaalle
- lomamökkejä ympärivuotiseen käyttöön
- Grilli-Ravintola p. (06) 472 4860

Kalliojärvi

www.kalliojarvi.com

*Toivotamme rauhaista
Joulun aikaa ja
onnekasta vuotta 2008*

Isonkyrön Yrittäjät ry

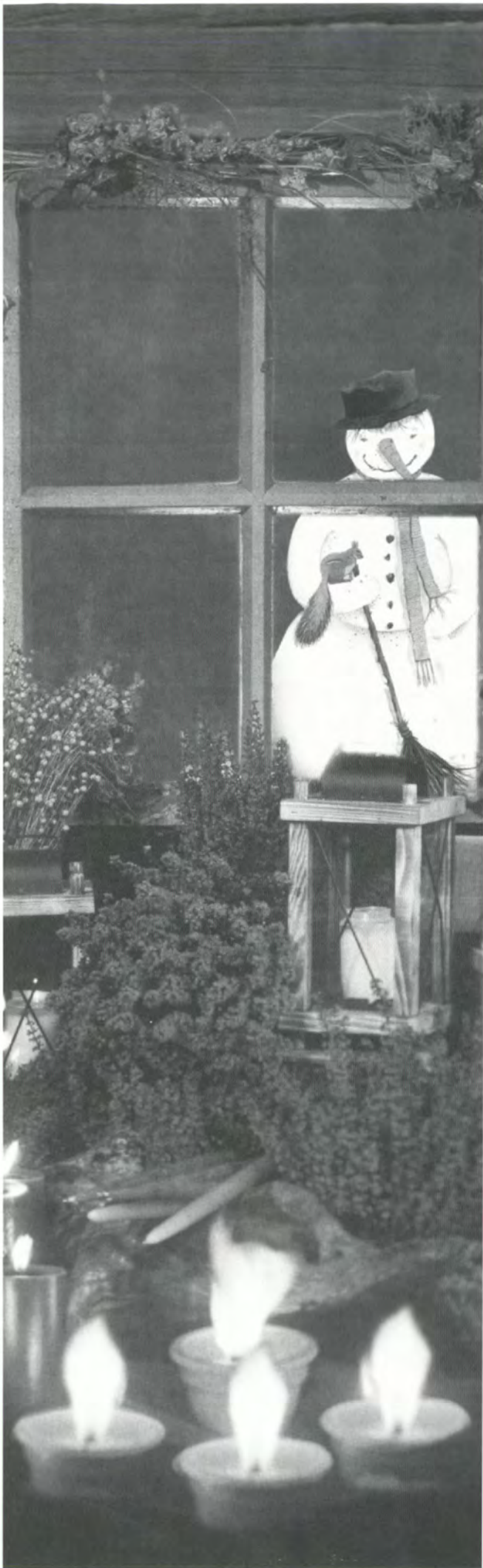
siivouspalvelu
m.paularanta^{ky}
040 514 3460
... ja siistiä joulua

Julkaisija: Isonkyrön Yrittäjät ry
Kansikuva: Jarmo Korpela
Taitto: Pirkko Viljanmaa
Painos: 2500 kpl
Painopaikka: KYRÖPRINT, Tervajoki

*Kiittäen
kuluneesta vuodesta
toivotamme
Rauhaisaa Joulua
ja
Onnea Uudelle
Vuodelle 2008*

**KYRÖNMAAN
OSUUSPANKKI**

*Kiitämme kuluneesta vuodesta
toivotamme*

*Hyvää ja rauhallista joulua
sekä onnekasta
tulevaa vuotta*

AINA EDULLISIA TUOTTEITA JA
YSTÄVÄLLISTÄ PALVELUA
LÄHELLÄ KOTIA
AVOINNA MYÖS SUNNUNTAISIN

**KK-MARKET
HATTUNEN**

puh. 471 5900 ISOKYRÖ

Valoisa Joulutalo

UPO
HELKAMA
AEG

CYLINDA
GRUNDIG
ELEKTROLUX

- stereot - videot - TV:t - pölynimurit
- kahvinkeitin, ym. ym. edullisin hinnoin

KYRÖNMAAN
SÄHKÖ OY

yli 30 v.

puh. 06-478 5300, fax 478 5446
044-056 1644

MAAKUNNAN SUURIN KORISTEVALAISIN VALIKOIMA